

Belföldi hírek

bb.1. korszerű műszaki textiliák - hazai alapanyagból - a magyar viscosagyár és a temaforg együttműködési szerződése

i ol/s/pp zy e

1979. szeptember 27.

az ut- és mélyépitők egyre több, a szigeteléshez használatos geotextiliát kérnek munkájukhoz, s hasonlóképp nagy az igény más iparágak részéről is a különféle műszaki textiliák iránt. ezért jelentős az a szocialista együttműködési szerződés, amelyet a temaforg textilhasznosító vállalat és a nyergesujfalui magyar viscosagyár a napokban irt alá. ebben - egyebek mellett - közös érdekeltségű beruházások megvalósítását vették tervbe.

a hazai alapanyagból előállítható korszerű műszaki textiliák előállítására vonatkozó - a kutató munkát is felölelő - fejlesztési elképzeléseiket gyakorlatilag jól megalapozták. abból indultak ki, hogy a magyar viscosagyár-nál a szálgyártás során meglehetősen sok hulladék keletkezik, s más termelőhelyeken is gondot okoz az alacsonyabb értékű szálanyagok hasznosítása. az sem lehet közömbös, hogy az ipar számára nélkülözhetetlen műszaki textiliákat import- vagy hazai nyersanyagokból állítják-e elő.

a magyar viscosagyár száltechnikai kísérleti üzemében olyan textilipari géppark áll rendelkezésre, amely alkalmas a hazai fonalválaszték bővítésére szolgáló fejlesztésekre. a nagymennyiségű fonalat forgalmazó temaforg viszont megfelelő piaci információkkal rendelkezik. az adottságokat egybevetve úgy határoztak, hogy külön fonalfejlesztési együttműködési szerződést kötnek, amelyben időszakonként szabályozzák a hazai fonalválaszték bővítésére szolgáló kutatási-fejlesztési tevékenységet, ide értve a termékek modellezését és a divattanácsadást is.

a szerződő felek már az elmúlt években hazai polipropilén nyersanyagból közösen kifejlesztették az ut- és vasutépítésben széles körűen alkalmazott geotextiliák gyártását. a várható keresletnövekedés indokolja a gyártás bővítését. éppen ezért évi 1000 tonna kapacitású polipropilén szál feldolgozására alkalmas tűnemezelő rendszer beruházását tervezik a temaforg telephelyén. ezt a közös beruházást külön szerződéssel is szabályozzák.

/folyt.köv./

NK

bb.1. / korszerű műszaki folyt./zy

a magyar viscosa gyár pan-üzemében évente körülbelül 600-800 tonna a másodnyersanyag. ennek csak tört részét hasznosítják fonóalapanyagként. ez a nyersanyag azonban alkalmas arra, hogy nemesítési eljárás után tisztán, vagy az mv egyéb szálanyagaival, szálgyártási hulladékaival keverve speciális fonógépeken feldolgozzák, szalagok vagy fonalak készüljenek belőle. ezért határozták el egy ugyancsak évente 600-800 tonna kapacitású hulladék-nemesítő - szalagosító fonóda létesítését az mv telephelyén.

az mv poliamid-üzemében évente mintegy 600 tonna a poliamid hulladék, amelynek kisebbik hányada, - 100 tonna - textilipari, nagyobbik pedig vegyipari feldolgozásra kerül. a poliamid hulladékok feldolgozására a szerződő felek egy évi 1000 tonna kapacitású regranolátum előállítását szolgáló berendezés létrehozását tervezik a textilgyár telephelyén.

a szerződők elképzelései szerint az általuk gyártott, illetve más vállalatoktól vásárolt ilyenfajta termékeket saját kereskedelmi hálózatukban hozzák majd forgalomba. megegyeztek abban is, hogy egymás kereskedelmi hálózatát felhasználják saját termékeik forgalmazására is./mti/

-. -

bb.2. tömeges másodvirágzás a mecsek vidékén

igó/st/zy e

1979. szeptember 27.

a mecsek vidékén virágpompát öltöttek a fák és a cserjék. a déli fekvésű tájon nem ritkaság a növények másodvirágzása. a most tapasztalható tömeges őszi virágnyílás azonban rendkívüli jelenségnek számít a mecsekalján is. sokan azt tartják: az őszi virágzás a hosszantartó, meleg őszt jelzi. a valóságban a másodvirágzás nem prognózist ad, hanem a már lezajlott időjárási folyamatok következménye. akárhogy is jött létre a gazdag másodvirágzás, tény, hogy páratlanul érdekes látványt nyújt. a napsütötte, déli hegyoldalakon sok szilva, körte és almafán látható virág az érett gyümölcsök között. pécs utcáin és terein sokfelé virágzik a vadgesztenye: némely fán husz-harminc fehér „gyertya”, pompázik. harkányban ismét kinyílt a magnólia, siklóson az aranyeső, mohácson pedig az orgona. az ormánsági utak mentén virágba borultak az akácok, és a méhek virágpont gyűjtene a tavaszi idéző fehér fürtökről./mti/

-. -

- 2 -

bb.3. verik a mandulát a balatonfelvidéken ...

sze/st zy e

1979. szeptember 27.

beérett a mandula a balatonfelvidéken. a nagyüzemekben, a szórványgyümölcsösökben és az utak mentén tizezernél több fa termését gyűjtik be ezekben a napokban. a termelők még a megkésett szőlőszüret előtt szeretnének végezni ezzel a munkával. a termés jó részét már lerázta az elmúlt napok viharos időjárása, de még jócskán maradtak szemek a fákon a félig kinyíllott zöld burokban. ezeket hosszú póznákkal verik le. a balatonfelvidék idején mandulatermése a koratavaszi fagyok miatt sajnos alig a fele lesz a többévi átlagnak.
/mti/

-. -

- 3 -

MK

bb.4. gusztáv spanyolországban

1-jok/ra e

1979.szeptember 27.

gusztáv folytatja hódításait. ezuttal spanyolországban tünt fel: a spanyol televízió tizenhárom héten át heti 2-2 gusztáv epizódot sugároz.

a népszerű rajzfilmsorozat 26 epizódját idén már megvette kuba, angola, dánia és svájc olasz nyelvű tv-adója. 1978-ban nyolc ország tv-társaságai, illetve moziforgalmazói vásárolták meg a gusztáv sorozat vetítési jogát./mti/

--

bb.5. öntözik a szőlőt tokaj-hegyalján

kör/ra st e

1979. szeptember 27.

az utóbbi három hétben nem hullott számottevő csapadék a tokaj-hegyalján, ezért megkezdtek a nagyüzemi táblák öntözését. a verőfényes, napsütéses szeptemberi időjárásban a szőlő betöppedt, kevés a lé a bogyókban, ezért vált szükségessé a mesterséges csapadékpótlás. a tokaj-hegyaljai állami gazdasági borkombinát mád határában lévő, ugynevezett disznókői szőlőtábláit a dorgóvölgyi víztárolóból látják el. a tőkék között lefektetett vezetékről a szőlőkarók tetejére vezetett permetezőfejből öntözik a tőkéket. az észak-magyarországi vízügyi igazgatóság tarcali öntözőfürtjéből is mintegy ötven hektárnyi szőlő kap mesterséges esőt./mti/

--

bb.6. halálos balesetek

be/ra hgy

1979. szeptember 27.

tatabánya belterületén kőszegi jános 45 éves gépkocsi-vezető mohácsi lakos az általa vezetett nyergesvontatóval elütötte a vele azonos irányba kerékpáron közlekedő novák ferenc 55 éves csillás tatabányai lakost, aki a helyszínen meghalt. a vizsgálat eddigi megállapítása szerint kőszegi a nyergesvontatóval szabálytalanul előzött. a rendőrség a vizsgálatot szakértő bevonásával folytatja.

/folyt.köv./

10.30/ra

-4-

1100 g7

bb.6. /halálos ... folyt./ra

nógrád megyében, nagyoroszi külterületén egy személygépkocsi elütötte pintér sándor 58 éves nyugdíjas helyi lakost, aki a kórházba szállítás után meghalt. a vizsgálat eddigi megállapítása szerint a gyalogos féktávolságon belül a személygépkocsi elé lépett. a rendőrség az ügyben folytatja a vizsgálatot./mti/

--

bb.7. kitüntetés

sl/be/ra pp hgy

1979. szeptember 27.

a népköztársaság elnöki tanácsa rózsza andrásnak, a pedagógusok szakszervezete osztályvezetőjének, nyugállományba vonulása alkalmából több évtizedes eredményes munkássága elismerésül a szocialista magyarorszáért érdemrend kitüntetést adományozta. a kitüntetést csehák judit, a szot titkára adta át./mti/

--

bb.8. vajda lajos hagyatéka közgyűjteményben

t-me-bzs/ra hgy

1979. szeptember 27.

közgyűjteménybe került vajda lajos a század egyik kiváló művészeinek hagyatéka: 110 festmény, pasztell, rajz, fotómontázs. a hagyatéka megvásárlását igazoló szerződést boros sándor kulturális miniszterhelyettes írta alá csütörtökön a kulturális minisztériumban. az értékes képzőművészeti alkotások pest megyei múzeumok, a székesfehérvári istván király múzeum, a pécsi janus pannonius múzeum és a magyar nemzeti galéria gyűjteményét gazdagítják./mti/

--

bb.9. kiváló muzeumi dolgozók kitüntetése

t-me/bzs/ra hgy

1979. szeptember 27.

a muzeumi és műemléki hónap alkalmából a kulturális miniszter - eredményes munkájuk elismeréseként - a szocialista kultúráért kitüntetést 38, a kiváló munkáért kitüntetést pedig 55 muzeumi dolgozónak adományozta. a fővárosi múzeumok kiváló dolgozóinak boros sándor kulturális miniszterhelyettes adta át a kitüntetéseket csütörtökön a minisztériumban.

/folyt.köv./

12.15/ra

-5-

1300 g7

bb.9. / kiváló ... folyt./ra

ekkor nyújtották át a jutalmakat a muzeumok fejlesztéséért kifejtett eredményes munkájukért nyolc dolgozónak, valamint a tanító muzeum ezévi pályázatán eredményesen szerepelt nyolc pedagógusnak, muzeumpedagógusnak, és népművelőnek./mti/

-. -

bb.10. „mezőtúr városért,, - odaitélték a nagykun város emléklakettjeit

end/ra kz hgy

1979. szeptember 27.

„mezőtúr városért,, emléklakettet adományozott nagykun város tanácsának végrehajtó bizottsága a település három lelkes lokálpatriótájának takács józsefnek, a hazafias népfront városi bizottsága titkárának; salánki istvánné nyugdíjas népművelési felügyelőnek és kupai sándor népi farszínház vezetőjének, a „népművészet mesterének,, mindhárman cselekvő részesei a város társadalmi életének, s különösen sokat tettek az egykori mezőváros közművelődésének fejlesztéséért, a szocialista embertípus formálásáért./mti/

-. -

bb.11. nemzetközi közlekedéspolitikai tanácskozás

t-kf/gg/ra pp hgy

1979. szeptember 27.

az európai szocialista országok, valamint ausztria, olaszország és az nsk közlekedési szakértőinek részvételével csütörtökön kétnapos nemzetközi tanácskozás kezdődött a máv vezérigazgatóságon.

/folyt.köv./

12.45/ra

-6-

13.12
BP

bb.11. / nemzetközi ... folyt./ra

urbán lajos közlekedés-és postaügyi államtitkár megnyitójában hangsúlyozta, hogy európa valamennyi országában foglalkoznak közlekedéspolitikai koncepció kialakításával, éppen ezért hasznos, hogy a különböző elképzeléseket kölcsönösen megismerjük. a tapasztalatcsere elősegíti a nemzetközi együttműködést. az európai közlekedési rendszerek fokozottabb összehangolását. fontos ez annál is inkább, mert minden ország közlekedéspolitikájának közös célja, hogy a közlekedés szervezeteinek fejlesztésével a belföldi forgalmat, s a nemzetközi kapcsolatokból származó igényeket megfelelő színvonalon gyorsan, biztonságosan és a lehető leggazdaságosabban elégítse ki. az államtitkár hangsúlyozta azt is, hogy magyarország földrajzi helyzete folytán kedvező vasuti és közuti összeköttetést nyújt a nemzetközi forgalom számára, ezért a hazai szállítási igények kielégítésével együtt a tranzitvonalak fejlesztését, a nemzetközi forgalom feltételeinek javítását kötelezettségnek tekintjük. miután a közlekedés a különböző társadalmi, gazdasági és természeti adottságokkal rendelkező országokban azonos problémákat és megközelítően azonos megoldásokat vet fel, jól hasznosíthatók a nemzetközi tapasztalatok.

a kétnapos tanácskozáson 13 hazai és külföldi előadás alapján a szakemberek véleményt cserélnek a közlekedés több országot érintő időszerű kérdéseiről, foglalkoznak egyebek között a közlekedéspolitika nemzetközi feladataival, gazdaságpolitikai, idegenforgalmi és környezetvédelmi összefüggésével, az egyéni és a tömegközlekedés helyes arányainak kialakításával, a közut és a vasut kívánatos és gazdaságos munkamegosztásával, az egyes közlekedési ágak együttműködésével és versenyeivel, a közlekedéspolitika és a tudomány kapcsolatával./mti/

-. -

bb.12. megkezdődtek a hagyományos somogyi röntgen napok

káp/kz/be/ra hgy

1979. szeptember 27.

a röntgen nélkülözhetetlen eszköze a gyógyító orvosok munkájának, ésszerűtlen alkalmazása azonban kétszeresen is káros. a túl gyakori röntgenezés egyrészt növeli a betegek sugárterhelését, másrészt a drága gépek fölösleges működtetésével indokolatlanul növeli a gyógyítás költségeit. mint a csütörtökön siófokon megkezdődött hagyományos somogyi röntgen napok megnyitóján ezzel összefüggésben elmondták, hazánkban - más országokhoz viszonyítva - még ma is a szükségesnél többször fordulnak meg a betegek a gyógyintézetek röntgen osztályain. a helyzeten jelentősen javított és javít az egészségügyi intézmények integrációja, a kórházak és a rendelőkintézetek egységbe vonása. a felmérések tanulsága szerint ilyen körülmények között a betegek sugárterhelése alacsonyabb, mint ahol külön vizsgál a kórház és a rendelőkintézet.

/folyt.köv./

13.00/ra

-7-

13.15

bb.12. / megkezdődtek ... folyt./ra

a siófoki tanácskozáson, amelynek rendezésébe bekapcsoltott az orvostovábbképző intézet röntgen tanszéke, az országos röntgen és sugárfizikai intézet, a pécsi röntgen klinika és a pécsi akadémiai bizottság is, egységben vizsgálja a gyógyító munka hatékonyságának és gazdasági problémáinak kérdéseit. az első nap előadói e kettő összhangja érdekében szervezettebb, harmónikusabb együttműködést sürgettek a röntgenorvos és a többi szakág képviselői között, mint hangoztatták, csak ilyen módon lehet tovább csökkenteni az indokolatlan röntgen vizsgálatok számát./mti/

-. -

bb.13. bér munkából kooperációs együttműködés

t-sz/bzs/ra pp hgy

1979. szeptember 27.

kooperációs együttműködés alapján a következő években megkészszerződik a h iradótechnikai vállalat alkatrészek exportja az nszk-ba. tíz évvel ezelőtt egy három évre szóló bér munkaszerződést kötött a vállalat, az elektromodul közvetítésével, a hirschmann céggel. eszerint évente félmillió márkáért szállítottak csatlakozókat és televíziós vevőantennákhoz szűrőket. a gyártás megszervezéséhez szükséges szerszámokat, alapanyagokat és alkatrészeket a nyugatnémet cég átadta magyar partnerének. a hirschmann olyannyira elégedett volt a magyar bér munkaszállítással, hogy azóta a szerződést többször is meghosszabbította, s a bér munka jellegű megállapodásból fokozatosan kooperációs együttműködés alakult ki. jelenleg már évi 2-2.5 millió márkáért szállít a magyar vállalat partnerének h iradótechnikai alkatrészeket. tíz év alatt tető-és szobaantennákból 14-szeresére, erősítőkből háromszorosára, szűrőkből és csatlakozókból közel kétszeresére növekedett az export. a gyártmányválaszték is megsokszorozódott, a legtöbb új típus már magyar fejlesztésű, és a felhasznált alapanyagok, alkatrészek többsége is hazai gyártmányu.

harmincmillió forintos beruházással a vállalat jelentős korszerűsítésbe kezdett, új gyártósorokat, műszereket vásároltak. a kapacitásbővítő beruházás befejezés előtt áll. így rövidesen megkészszerződik majd ezen alkatrészek gyártása és kivitele. a magyar vállalat a kooperáció kiterjesztéséről is tárgyal, mérőműszerek és alkatrészek, nyomtatott áramköri lapok közös gyártásáról.

/folyt.köv./

13.15/ra

-8-

bb.13. / bér munkáról ... folyt./ra

a tízéves együttműködés eredményeiről és további lehetőségeiről csütörtökön jubileumi ülésen emlékeztek meg az érdekelt vállalatok a magyar kereskedelmi kamarában./mti/

-. -

bb.14. szovjet kulturális küldöttség látogatása hazánkban

pf/ra hgy

1979. szeptember 27.

csütörtökön elutazott hazánkból jurij barabás, a szovjetunió kulturális miniszterének első helyettese, aki pozsgay imre kulturális miniszter meghívására szeptember 21. és 27. között kulturális küldöttség élén tartózkodott hazánkban. a delegáció tárgyalásokat folytatott a magyar-szovjet kulturális kapcsolatok időszerű kérdéseiről, az idén november 1. és 10-e között hazánkban megrendezésre kerülő szovjet drámai szemléről, az 1980-ban kölcsönösen megrendezésre kerülő kulturális napokról, az 1981-85. évi magyar-szovjet kulturális munkatervről, valamint a magyar-szovjet kormányközi kulturális együttműködési bizottság következő ülésének előkészítéséről.

jurij barabást fogadta aczél györgy, a minisztertanács elnökhelyettese, óvári miklós, az mszmp kb titkára, az mszmp politikai bizottságának tagjai. tárgyalta pozsgay imre kulturális miniszterrel és rónai rudolffal, a kulturális kapcsolatok intézete elnökével. látogatást tett az írószövetségben és az mta irodalomtudományi intézetében.

a küldöttség bucsuztatásánál jelen volt dr.molnár ferenc kulturális államtitkár./mti/

-. -

bb.15. befejeződött a nemzetközi tanácskozás a bőr-divatszinekről

t-kg/gg/ra pp hgy

1979. szeptember 27.

cipőben a barna különböző árnyalatai - ruházati bőrben pedig a szürkés-drapp-változatok lesznek 1980-ban divatosak - erről döntöttek csütörtökön a modeurop /európai bőr-divattanács/ szakemberei a gellért szállóban befejeződött négy napos tanácskozáson. a bavimpex valamint a bőr, cipő és bőrfeldolgozóipari tudományos egyesület szervezte értekezleten 180 bőrszín-mintából választották ki azt a 13-at, amelynek alapján a bőrfeldolgozó vállalatok és a divatszalonok összeállítják jövő évi kollekcióikat.

/folyt.köv./

13.20/ra

-9-

bb.15. / befejeződött ... folyt./ra

a modeurop-nak 20 európai országbeli intézet a tagja, s évente kétszer üléseznek, hogy a bőr divatszín változásait összehangolhassák, s prognózisokat készítsenek. ez nálunk különösen fontos, hiszen a bőripar évi 10 millió dollár értékű sertésbőrt szállít exportra, s minél divatosabb színekben kínálja ezeket, annál inkább fokozhatja exportképességét. hasonló a helyzet a cipőiparban is. az elmúlt években ugyanis lendületes fejlődésnek indult a fejlődő országok egy részében a cipőgyártás, s rendszerint jobb minőségű és főként olcsóbb bőr áll rendelkezésükre, gyártástechnológiáik azonban még elmaradtak az európai országokhoz képest, ezért éppen a divatos színben, jobb minőségben megjelenő cipőkkel lehet megtartani a versenyképességet. a magyar cipőipar termékeinek 40 százalékát szállítja exportra. ahhoz, hogy jövőre is az európai divatnak megfelelő színű cipőket gyárthassanak, az iparnak már most tudnia kell, milyenek az igények, hogy felkészülhessenek kielégítésükre.

a tanácskozáson megállapított színmintákat hamarosan átadják az iparnak. jövőre ennek megfelelően a hazai bőráruban és a cipőkinálatban a tompítottabb, klasszikus, színek lesznek az unalkodóak, kevesebb helyet kapnak az élénkebb, egy idényre szóló színek./mti/

.-.

bb.16. új telefonközpont bükön

lér/ra kz hgy

1979. szeptember 27.

csütörtökön új telefonközpontot helyezett üzembe a posta a gyógyfürdőjéről híres bük községben. az új központ a beszélgetéseket gépi uton kapcsolja. működésével megszűnt a régi kézikapcsolású központ. az új létesítmény lehetővé teszi, hogy az előfizetők a telefont éjjel-nappal igénybe vegyék. az előfizetők új kapcsolási számot kaptak. a távolsági beszélgetések kapcsolását a szombathelyi központ végzi.

a telefonszolgáltatás kiterjesztése, gyorsítása elősegíti a belföldi és külföldi vendégek gyógyüdültetését, az idegenforgalmat is. e szolgáltatás javítását szükségessé tette az is, hogy ma már évente mintegy 600-700 ezren keresik fel - köztük igen nagy számban külföldiek - a büki-gyógyfürdőt./mti/

.-.

13.30/ra

-10-

bb.17. időjárásjelentés

ra hgy

1979. szeptember 27.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 27-én, csütörtökön, 13.00 órakor:

hideg éjszaka, enyhe nappal.

európa déli felén egyre nyugodtabbá válik az időjárás. az appennini-félsziget fölött még hideg levegő örvénylik a magasban, ezért ott helyenként még zivatarok vannak, a nedves légtömeg mozgása azonban egyre lassabbá válik, ezért a földközi-tenger medencéjében is naposabb lesz már az idő. az ibériai-félszigettől az alpok és kárpátok vidékén át egészen ukrájnáig pedig folytatódik a már korábban kialakult, csendes, őszi idő. hajnalra sokfelé keletkezik köd, ez azonban délelőtti mindenütt feloszlik, s azután több órán át süt a nap. európa északi vidékei fölött gyors mozgású, nedves, hideg légtömegek vonulnak, hatásukra ott általában borult az ég, erős a szél, sokfelé esik az eső, zápor. a változékony időt hordozó, gyors mozgású légtömegek egyelőre nem érintik az ázárzsföldünk középső vidékeit, ezért a kárpát-medencében folytatódik a nyugodt időjárás.

szerdán a hajnali párásság feloszlása után hazánkban tulnyomóan derült volt az ég, és a 7-12 órás napsütés hatására az ország legnagyobb részén 16-22 fokig melegedett fölé levegő. a szél időnként még megerősödött. éjszaka derült volt az ég, ezért erősen lehült a levegő. a legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 2-8 fok között volt. hajnalra sokfelé erősen párássá vált a levegő, sőt köd is kialakult. délelőtti a levegő mindenütt kitisztult, a légmozgás gyenge maradt, napos, száraz idő volt. a hőmérséklet 14-20 fokig emelkedett. 11

budapesten szerdán a hőmérséklet napi középértéke 12,7 fok volt, a százéves átlagnál 2,0 fokkal alacsonyabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 18 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 1027 mb /771 mm/, változatlan.

várható időjárás péntek estig:

tulnyomóan derült idő. hajnalban többfelé erős párásság, helyenként köd. csak napközben kissé élénkebb, változó irányú szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet általában: 3-8, legmagasabb nappali hőmérséklet péntek 17-22 fok között.

/folyt.köv./

13.40/ra 15.40

-11-

bb.17. / időjárásjelentés ... folyt./ra

távolabbi kilátások szombattól-keddig:

az időszak elején fokozatosan megnövekszik a felhőzet, többfelé esővel, záporosóval, később felszakadozik a felhőzet, változóan felhős idő várható, már csak futó záporosó lehetséges. legalacsonyabb hajnali hőmérséklet eleinte 5-10, később 2-7 fok között. legmagasabb nappali hőmérséklet 13-18 fok között. jelentős mennyiségű /legalább 5 mm/ csapadék az ország területének 60 százalékán várható az időszak elején.

a duna vízállása budapestnél: 332 cm, a víz hőmérséklete: 14.2 fok c.
/mti/

--

bb.18. a belföldi főszerkesztőség hireinek a jegyzéke 14.00 óráig:

ra hgy 1979. szeptember 27.

1. műszaki textiliák
 2. másodvirágzás
 3. verik a mandulát
 4. gusztáv filmek
 5. öntözik a szőlőt
 6. halálos balesetek
 7. kitüntetések
 8. vajda lajos hagyatéka
 9. kiváló muzeumi dolgozók
 10. emlékplakett
 11. közlekedéspolitikai tanácskozás
 12. röntgen- napok
 13. bérmunkából kooperációs együttműködés
 14. szovjet kulturális küldöttség
 15. bőr-divatszinek /1. s. jao./
 16. új telefonközpont
 17. időjárásjelentés /2. jao./
 18. hírjegyzék
- /mti/

--

14.00/ra

15.40

cc

-12-

15.15
07

bb.19. eredményes az együttműködés a városok és városkörnyéki települések között - ülést tartott a veszprém megyei tanács

feh/ra kz hgy

1979. szeptember 27.

a városkörnyéki településeken gyorsabb ütemben épülnek ábc áruházak, kisvendéglők, kiterjedtebb lett a patyolat szolgáltatás, javult a vizellátás, színvonalasabb lett a betegellátás, megerősödtek a parkosított területek - hangoztatták csütörtökön veszprémben, a megyei tanács ülésén.

a községek és városok fejlesztésének összehangolása céljából veszprém megyében 20 község került az utóbbi években városi irányítás alá. számos városban a tanácsi irányítás tovább fejlesztésére koordinációs bizottságot, a városkörnyéki települések fejlesztésére pedig pénzügyi alapot létesítettek. az ülésen felszólaló tanácstagok ezt hasznosnak ítélték és javasolták, hogy a városi üzemek pénzügyi támogatással is segítsék a városkörnyéki községek fejlesztését./mti/

--

bb.20. évadnyitó előadás az egri gárdonyi géza színházban

kov/ra kz hgy

1979. szeptember 27.

a nemzetközi gyermekév alkalmából a gyermekeknek szentelte csütörtökön megtartott évadnyitó előadását az egri gárdonyi géza színház. fazekas Mihály - Schwajda György: Ludas Matyi című zenés mesejátéka került színre. a korán fekvő közönség miatt az előadás az esti órák helyett délután kezdődött. a főbb szerepeket Galkó Balázs és Somló Ferenc Jászai-díjas alakította. a rendező: Szücs János./mti/

--

bb.21. kitüntetés

gg/ra hgy

1979. szeptember 27.

a népköztársaság elnöki tanácsa Berki Péternének, az MSZMP központi bizottsága irodája politikai munkatársának eredményes munkássága elismeréseképpen nyugállományba vonulása alkalmából a munka érdemrend arany fokozatát adományozta. a kitüntetést Katona István, a központi bizottság tagja, a központi bizottság irodájának vezetője adta át./mti/

--

15.00/ra

16.10

-13-

15.10
07

cc

bb.22. hat évi börtönre ítélték a pannonhalmi szatirt

cser/p kz ie

1979. szeptember 27.

a győri megyei bíróság a csütörtökön megtartott másodfoku tárgyaláson jogerősen hat évi, börtönben letöltendő szabadságvesztésre ítélte sőregi józsefet, a pannonhalma környékét rettegésben tartó szatirt és öt évre a közügyek gyakorlásától is eltiltotta. a megyei bíróság ezzel jóváhagyta a győri járásbírósnak az elsőfoku tárgyalás során korábban kiszabott büntetését, amely ellen a vádlott és védője enyhítésért fellebbezett. a megyei bíróság, mint az ítélet indoklása rámutat, a bűntények ismétlődése és azok nagyfoku társadalmi veszélyessége miatt nem tartotta szükségesnek a büntetés mérséklését. a fehér skodával közlekedő tettes harisnyás álarcban támadta meg a nőket, s késsel kényszerítette őket kívánságainak teljesítésére. több hónapig tartó széleskörű nyomozás után fogták el. nagy meglepetésre az derült ki, hogy a rettegett támadó egy szolid külsejű, s annak tartott fiatalember. nem volt probléma vele a munkahelyén, a 19-es győri volán vállalatnál sem, ahol mint népkocsivezető dolgozott. egy kis bakonyaljai faluból bakonybátorról járt be győre dolgozni. a környékét több hónapig rettegésben tartó szatir támadásait általában a késő esti órákban hajtotta végre, de volt amikor nappal is megtámadott a határban dolgozó magányos nőt. végül 1979 áprilisának végén rajtavesztett. egyik áldozatának sikerült megjegyeznie a fehér skoda rendszámát. /mti/

bb.23. a szocialista a brigádmozgalomról és a jóléti ellátásról tárgyalt az építők szakszervezetének központi vezetősége

t sb/gg/p pp ie

1979. szeptember 27.

az építő-és építőanyagipari szocialista brigádmozgalomban javultak a felajánlások teljesítésének műszaki és gazdasági feltételei- állapította meg csütörtöki ülésén az építő-, fa- és építőanyagipari dolgozók szakszervezetének központi vezetősége, amely podina sebő titkár előterjesztése alapján áttekintette a mozgalom eddigi fejlődését és megjelölte a további feladatokat. a tapasztalatok szerint a szakmai szakszervezethez tartozó több mint 15.000 szocialista brigád mind igényesebb saját munkájával szemben, s a korábbinál magasabb követelmények alapján kívánja ismételtlen kiérdemelni a megtisztelő címet. az előirányzott mennyiségi feladatok teljesítésén túl szorgoskodnak a munka minőségének és gazdaságosságának javításán. ez tükröződik a xii. pártkongresszus és felszabadulásunk 35. évfordulója tiszteletére kibontakozott munkaversenyben is. tovább szélesítették a kifogástalan munkát célzó garancialevél-mozgalmat és jól értékelhető felajánlásokban rögzítették az átadások ütemességének javítására, az anyag-és energiatakarékosságra megjelölt célokat is. jónéhány felajánlásuk már a jövő évi terv teljesítésének megalapozását szolgálja.

/folyt. köv./
15.10/p

-14-

15.10
16. or
E

bb.23./a szocialista1.folyt/p

az ülésen megtárgyalták az állami építőipari vállalatok jóléti és kulturális alapjainak kialakításában és felhasználásában szerzett tapasztalatokat. szilágyi lajos építésügyi és városfejlesztési miniszterhelyettes beszámolójából és az írásos előterjesztésből kitűnt, hogy a tervidőszak első három évében több mint 30 százalékkal bővült a dolgozók jóléti és kulturális ellátása. a vállalatok jóléti és kulturális alapjukat évi 80-100 millió forinttal kiegészítették a részesedési alapról is. az üzemi étkeztetésre fordították a legtöbbet, s így mintegy 150 ezer építőipari dolgozó ellátását javították. három év alatt csaknem 60 százalékkal növelték az üdültetésre fordított kiadásokat. a segélyek szerényebb mértékben emelkedtek, s a szocialis, a kulturális és a sportcélok támogatása átmeneti visszaesés után az 1975-évi szinten maradt. az idén az élelmiszerárak változásához igazodva növelték az üzemi étkeztetés nyersanyagnormáit, a jóléti állapot, s az átlagosnál kisebb arányban a térítési díjat is, amit a dolgozók fizetnek. az ülésen megfogalmazódott feladat szerint az ágazat irányításában és a vállalatok gazdálkodásában is fel kell készülni arra, hogy a jóléti, a szocialis és kulturális fejlesztés ütemének növelését a korábbinál hatékonyabb és takarékosabb gazdálkodással alapozzák meg.

az ülés résztvevői végül tájékoztak az építő- és építőanyagipar ideai munkájának eredményeiről. eszerint az év első nyolc hónapjában 1,6 százalékkal bővült az építőipari termelés. az évm vállalatok ebben az időszakban 21.760 új otthont adtak át, ami az egy évvel ezelőttnél 6 százalékkal kevesebb. budapesten a lakásépítés helyzete némileg javult, az évm vállalatok a múlt év azonos időszakához viszonyítva 3,2 százalékkal több lakást adtak át. /mti/

-.-

bb.24. megkérdeznék tizezer fiatal - befejeződött a pályaválasztási tanácsadó intézetek igazgatóinak országos tanácskozása

lász/kz/be/p ie

1979. szeptember 27.

a vi. ötéves terv munkaerő-gazdálkodásának megalapozásához elengedhetetlenül fontos a szakképzés és a foglalkoztatás között jelenleg még meglévő ellentmondások feloldása- hangoztatták a pályaválasztási tanácsadó intézetek igazgatóinak csütörtökön kecskeméten befejeződött országos konferenciáján. e feloldás csak akkor lehet sikeres, ha pontos választ tudunk adni, többek között arra a kérdésre is, hogy ki, miért hagyja el választott pályáját. közismert például, hogy a gyári munkapadok mellől hiányzó szakmunkások nagy többsége segéd-és betanított munkásként dolgozik.

/folyt. köv./
15.25/p

-15-

15.25
16. or
E

bb.24./megkérdeznek folyt/p

az ezzel kapcsolatos és az ehhez hasonló problémák tisztázására a statisztikai hivatal és más intézmények bevonásával országos arányú felmérés készül. a kérdőívek alapján összegyűjtött adatokat komputer dolgozza majd fel, de emellett mintegy tízezer fiatalat közvetlenül is megkérdeznek. arra kérnek tőlük választ, hogyan és miért érvényesülnek, illetve nem érvényesülnek választott pályájukon. felteszik nekik azt a kérdést is: a munkahelyi közösség segítette-e beilleszkedésüket, mesterségük gyakorlását./mti/

-. -

bb.26. az mszmp pártmunkásküldöttségének athéni látogatása

be/p ie

1979. szeptember 27.

a görög kommunista párt meghívására szeptember 24-26. között látogatást tett athénban az mszmp pártmunkásküldöttsége horn gyulának, a kb osztályvezető-helyettesének vezetésével.

a delegáció megbeszéléseket folytatott a gkp képviselőivel, köztük harilaosz florakisz főtitkárral és kosztasz colakisszal, a politikai bizottság tagjával, a két pártot érintő kérdésekről./mti/

-. -

bb.27- gyógyszerküldemény vietnami gyermekórháznak

pf/p ie

1979. szeptember 27.

az unicef magyar nemzeti bizottsága, valamint a nemzetközi gyermekév magyar nemzeti bizottsága nevében bokorné dr. szegő hanna egyetemi tanár, gyógyszerküldeményt adott át a ho si minh város gyermekórháza részére, az országos béketanács vendégeként Magyarországon tartózkodó vietnami delegációnak./mti/

-. -

17.00/p

17.40
3P

-16-

bb.25. elutazott a lengyel mezőgazdasági miniszter

pp/gg/pp/p e

1979. szeptember 27.

csütörtökön elutazott hazánkból a leon klonica lengyel mezőgazdasági miniszter által vezetett küldöttség, amely magyarországi tartózkodása során tárgyalásokat folytatott románypál mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterrel, s felkeresett több termelőüzemet is. a tárgyalások során a miniszterek értékelték a két ország agrárgazdasága közötti eddigi együttműködést és megjelölték az 1981-85. évi együttműködés fő irányait. hangsúlyozták a gazdasági együttműködés bővítésének, a termelési rendszerek alkalmazásának, a vetőmagvak és szaporítóanyagok kölcsönös szállításának szükségességét. a tárgyalásokról és az 1981-85. évi együttműködésről emlékeztetőt irtak alá. leon klonicát fogadta szekér gyula, a minisztertanács elnökhelyettese./mti/

-. -

bb.28. a magyar katona - kiállítás a hadtörténeti múzeumban

t me/gg/p ie

1979. szeptember 27.

a magyar katona címmel rendezett kiállítást az országos hadtörténeti múzeum: domonkos imre festőművész alkotásait mutatja be a fegyveres erők napja alkalmából. a kiállított 100 festmény, grafika zöme a magyar katonát - a kuruc vitézt, kossuth, bem harcosait, a portyázó huszárt, a vörösgéppuskást, az 1944-es partizánt, a határőrt - ábrázolja. a katona-tanár, művész, művészet-pedagógus gyűjteményes tárlatán láthatók történelmi ihletésű rajzok, irodalmi művek illusztrációi is.

csütörtökön méreg lászló ezredes, a magyar néphadsereg politikai főcsoport-főnökség kulturális osztályának vezetője nyitotta meg az év végéig látható kiállítást./mti/

-. -

bb.29. állandó kiállítás a hortobágy vizi világról

szü/st/p ie

1979. szeptember 27.

a hortobágy vizi világa, címmel állandó kiállítást nyitottak meg csütörtökön a nemzeti parkban. a debrecen-tiszafüred közötti 33-as főút halastói elágazásánál hosszú idő óta elhagyatottan állt az emeletes utórház. ezt vásárolta meg a nemzeti park igazgatósága, felújították és a négy vendégszoba mellett itt kapott helyet a vizi világot bemutató kiállítás.

/folyt köv./
17.10/p

17.50
3P

-17-

bb.29./állandó.....folyt/p

Látogatói megismerhetik a hortobágy vizeinek gazdag állatvilágát, a szikesek, rétek és nádasok madarait, különösen érdekes a madárvilágot bemutató kiállítás. Amióta védelem alatt áll a puszta, nemcsak az itt fészkelő madarak száma növekedett, de újabb madárfajok is tanyát ütöttek a hortobágyon. A halastavakon mintegy 150 pár kanalasgémot tartanak számon, s a nádrengeteg belsejében fészkel a nagykócsag. Gyakran feltűnik a pusztán a szigorú védelem alatt álló nyári lud is és egyre több a cigányréce, a tőkés réce. Az idei nyár végi madárszámlálás szerint a hortobágyi nemzeti parkban csaknem 150 ezer vadkacsa kereste táplálékát./mti/

-. -

bb.30. szerkesztés és improvizáció - kiállítás ózdon

bag/kz/p e

1979. szeptember 27.

„szerkesztés és improvizáció”, címmel nyílt meg csütörtökön a komlói május 1. művelődési központ művészeti műhelyének kiállítása az ózdi kisgalériában. A tárlattal egyidejűleg egy már országos érdeklődéssel kísért komlói módszerről, a zene és a képzőművészet kapcsolatával összefüggő kísérletekről csütörtökön és pénteken előadást is tartottak, illetve tartanak. Az október 21-ig nyitvatartó kiállításon a komlói művészeti műhely tagjainak ötven alkotása szerepel./mti/

-. -

bb.31. timár józsef festőművész kiállítása

end/kz/p e

1979. szeptember 27.

Timár József festőművész alkotásaiból rendezett kiállítás nyílt csütörtökön a szolnoki Aba-Novák teremben. Timár József, a nemzeti színház egykori művésze fia, a természet szépségeit megörökítő képeit állította ki szolnokon: alkotásain megelevenedik a Dunakanyar, a Balaton, a Tisza táj megannyi szépsége, természeti érdekessége. A tárlat október 11-ig tart nyitva./mti/

-. -

17.15/p

18.20

18.20
BP

-18-

bb.32. dr. Frank László temetése

gg/p e

1979. szeptember 27.

Szeptember 27-én, csütörtökön temették dr. Frank László ügyvédet, a szálasi per egykori népügyészét, aki rövid betegség után 72 éves korában hunyt el. 1948-tól a népbíróságok országos tanácsánál, majd más igazságügyi szerveknél, az utóbbi két évtizedben pedig a budapesti ügyvédi kamara tagjaként dolgozott. Kiemelkedő politikai és szakmai tevékenységéért a magyar népköztársaság érdemrendje, a munka érdemrend arany fokozata, és a felszabadulási jubileumi emlékérem kitüntetésekben részesült./mti/

-. -

bb.33. párt és állami vezetők fogadták hazánk laoszi nagykövetségét

p e

1979. szeptember 27.

Kádár János, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára, dr. Trautmann Rezső, az elnöki tanács helyettes elnöke, Lázár György, a minisztertanács elnöke és apró Antal, az országgyűlés elnöke fogadta Zengál Jánost, hazánk, a laoszi népi demokratikus köztársaságba akkreditált rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét, aki a közeljövőben utazik állomás-helyére./mti/

-. -

bb.34. vietnami szolidaritási gyűlés egerben

kov/st/p e

1979. szeptember 27.

A vietnami szocialista köztársaság nemzeti ünnepe alkalmából szolidaritási gyűlést rendezett csütörtökön egerben a hazafias népfront heves megyei bizottsága, a Kisz heves megyei bizottsága és a Ho Si Minh tanárképző főiskola, amely több mint másfél évtizede tart fenn szoros kapcsolatot a vietnami, Vinh pedagógiai főiskolával. A gyűlésen részt vett és felszólalt Ngô Thu Vuong a Vszk budapesti nagykövetségének titkára./mti/

-. -

17.20/p

18.20

-19-

18.20
BP

bb.35. gépi bemutató a bajai kukoricatermesztési rendszer központjában

lász/st/p e

1979. szeptember 27.

mintegy kétszáz szakember tekintette meg csütörtökön a bajai kukoricatermesztési rendszer őszi gépbemutatóját a bajai mezőgazdasági kombinát mátéházi kerületében. a felvonultatott gépek - hazai gyártmányú szántépek, ekesorok, boronák - a rendszer technikai fejlődését szemléltették. a bemutatón elmondták, hogy a hazai, és a szocialista országokból beszerezhető mezőgazdasági gépekre alapozott termesztési rendszer sikerrel vizsgázott mind a hozamok, mind a termelési költségek tekintetében. eljárásaikat a takarmánynövény-termesztés területén a szovjetunióban és Bulgáriában is alkalmazzák. /mti/

-. -

bb.36. szabadtéri néprajzi muzeumok szakembereinek nemzetközi tanácskozása nyiregyházán

kal/st/p e

1979. szeptember 27.

nyiregyházán csütörtökön befejeződött a szocialista országok szabadtéri néprajzi muzeumi szakembereinek kedden, szentendrén kezdődött tanácskozása. a nyolc ország muzeológiai a találkozó során megvitatták a skanzenek kialakításának legfontosabb tennivalóit, a szabadtéri létesítményekben elhelyezett butorok és más értékek konzerválásának kérdéseit. az építmények áttelepítésének műszaki lehetőségeit. a tanácskozás zárónapjának munkájában résztvett adelhard zippelius, a néprajzi muzeumok szövetségének nyugatnémet elnöke is. a nemzetközi tanácskozás vendégei megtekintették a nyiregyháza-sóstói falumuzeumot. /mti/

-. -

bb.37. szegvári károly tárlata nyiregyházán

kal/st/p e

1979. szeptember 27.

szegvári károly festőművész gyűjteményes kiállítását csütörtökön nyitották meg nyiregyházán, a képcsarnok vállalat benczur termében. a tárlaton látható annak a sebesült katona című festménynek a másolata is, melynek eredetijét a magyar-szovjet barátság a szovjet hadsereg félvív százados jubileumán a moszkvai hadtörténeti muzeumnak ajándékozta. /mti/

-. - ♀ baráti

18.20/p

-20-

19²⁰
3P

M.T.I.

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

Belföldi hírek

parlament

bkk. 1. szakali józsef beszéde

ry di

1979. szeptember 27.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk szakali józsef államtitkárnak, a kneb elnökének csütörtökön a parlamentben elhangzó beszédét. a szöveg feloldásig

embargo!

x x x x

- a beszámolóra nagy felelősséggel, reális számvetés alapján készültünk. erre kötelez bennünket, hogy a népi ellenőrzés, - fennállása óta ilyen formában - először tesz jelentést az országgyűlésnek, továbbá az, hogy két évvel ezelőtt párt- és állami határozatok születtek az állami ellenőrzési rendszer és ezen belül külön a népi ellenőrzés továbbfejlesztésére. jó alkalom ez most arra, hogy mérlegre tegyük a népi ellenőrzés eddigi tevékenységét, fejlődését, munkájának hatékonyságát.

- a népi ellenőrzés az állami ellenőrzés szerves része, annak rendszerében sajátos helyet foglal el. állami jogositványokkal, általános ellenőrzési hatáskörrel, kis létszámú apparátussal, elsősorban a dolgozók tömegeire támaszkodva látja el a rábízott feladatokat.

/folyt.köv./

MK

-1-

parlament

bkk. 1. / szakali... 1. folyt./rj

- a népi ellenőrzés munkájában a legkiválóbb szakemberek, vezetők, fizikai dolgozók, nők és fiatalok sokasága vesz részt. önzetlen munkájuk nagy hasznára van a társadalomnak. ugyanakkor maguk is új ismeretekkel, tapasztalatokkal gazdagodnak, s ezeket munkahelyükön, környezetükben is hasznosítják. ilyen módon a népi ellenőrzés intézménye jó lehetőséget biztosít arra, hogy a dolgozók - nagy számban és közvetlenül - részt vegyenek a feladatok végrehajtásának, a javak termelésének és elosztásának ellenőrzésében.

- az elmúlt 20 év tapasztalatai igazolják, hogy szocializmust építő társadalmunkban a népi ellenőrzés rendszere bevált, alapvetően betölti hivatását. munkájával részlegelt a bizalomra, s a szocialista demokrácia jelentős tényezőjévé vált. azzal, hogy a dolgozók tizezreit aktivizálja, vonja be a közügyek intézésébe, fontos szerepet tölt be az irányítás színvonalának növelésében, a végrehajtás minél kedvezőbb feltételeinek megteremtésében.

- a népi ellenőrzés - a maga lehetőségeit hasznosítva - a vezetés minden szintjén hozzájárul a döntések jobb megalapozásához, végrehajtásának elősegítéséhez, a rend és a fegyelem megszilárdításához, a dolgozók kezdeményezéseinek felkarolásához, a jó tapasztalatok terjesztéséhez. olyan ellenőrzési intézmény, amely egyre inkább alkalmas a vele szemben támasztott politikai és szakmai követelmények teljesítésére.

- rendeltetésének megfelelően a népi ellenőrzés sokrétű feladatokat lát el, ezek jelentős része szorosan kapcsolódik a kormányzati feladatok megoldásához. munkánkban mindinkább a fő feladatok megoldásának átfogó, elemző vizsgálata - a gazdaságpolitika és a társadalompolitika legfontosabb napirenden lévő kérdései - kerülnek előtérbe. nagy súlyt helyezünk azoknak a tényezőknél a vizsgálatára, amelyek alapvetőek az egész gazdálkodás színvonala és eredményessége szempontjából. a területi ellenőrzéseket is beleértve több száz vizsgálatot végeztünk például az intenzív gazdaságfejlesztés témakörében, mindenekelött a termelőberendezések és a munkaidő kihasználása, az anyaggazdálkodás, a külkereskedelem, a beruházási tevékenység számos területén.

/folyt.köv./

M

parlament

bkk. 1. /szakali... 2. folyt./rj

- ugyanakkor nagy figyelmet fordítottunk a lakosság anyagi, szociális, kulturális és egészségügyi ellátásának ellenőrzésére. a vizsgálatok e tevékenységeknek is széles körét fogták át. kiterjedtek az oktatás, a közművelődés, a szociális gondoskodás, a testnevelés, az orvosellátottság, a gyógyítás, a megelőzés több fontos kérdésére.

- felelősséggel foglalkozunk a lakosság közérdekű bejelentéseivel és panaszaiival. ezt egyúttal a tömegkapcsolatok rendkívül fontos részének tekintjük. a bejelentések és a panaszok egy része széleskörű vizsgálatot is szükségessé tett.

- munkánk tapasztalatait a vezetés a hosszabb távra irányt mutató határozatok és egyes törvények előkészítésénél is felhasználta. ez történt például a közművelődési törvény, az oktatás-politikai határozat, a közérdekű bejelentésekről és panaszokról szóló törvény megalkotásánál.

- vizsgálataink egyre jobban megfelelnek a népi ellenőrzés rendeltetésének. egyúttal csökken a más szervek hatáskörébe tartozó, általuk is megvalósítható, vagy rendszerességet igénylő ellenőrzések száma. kezd kibontakozni az a folyamat, hogy az ellenőrzésben is mindenki a maga dolgát végezze felelősen.

- a vizsgálatokkal a jelenségek fő összefüggéseit, az egyes tényezők hatását s a kiváltó okokat keressük. munkánkban még nagyobb hangsúlyt kívánunk helyezni azokra a vizsgálatokra, amelyek a hibák megelőzését szolgálják. úgy véljük, ez igen fontos szerepe az ellenőrzésnek, mert módot ad rá, hogy kellő időben megtegyük azokat a hatékony intézkedéseket, amelyekkel elkerülhetőek a kárt okozó, súlyosabb hibák. így lehetőség nyílik arra is, hogy javaslatokkal segítsük azoknak a helyi, vagy központi intézkedéseknek a kialakítását, amelyek a feltárt hibák megszüntetését, ismétlődésük elkerülését szolgálják. munkánkban még inkább arra törekszünk, hogy az ellenőrzés a jó tapasztalatokat, az újszerű kezdeményezéseket is feltárja, segítse elterjesztésüket, az ehhez szükséges feltételek megteremtését.

/folyt.köv./

M

bkk. 1. / szakali... 3. folyt./rj

- a népi ellenőrzés tevékenysége jó irányban fejlődik. ez a népi ellenőrök áldozatkészségének, a politikai és a társadalmi szervezetek aktív támogatásának köszönhető. a kormány, az állami szervek, a tanácsok figyelemmel kísérik és segítik munkáját. feladatokat, megbízásokat adnak részére, támaszkodnak rá. ez ösztönzően hat tevékenységének egészére. emellett azonban nehézségekkel, gondokkal is küzdünk, ezek részben saját munkánk gyengeségeivel, részben külső okokkal függenek össze.

- a xi. kongresszust követően látfogóan foglalkozott a kormány az ellenőrzés fejlesztésével és újabb, magasabb követelményeket állított elénk. felmérve helyzetünket, fogyatékoságainkat, a többi között megállapítottuk, hogy erőnket elapróztuk, sokat markoltunk és ezért nem jutott elég idő és energia a tapasztalatok hasznosítására, javaslataink megvalósításának figyelemmel kísérésére. a lehetségesnél kisebb mértékben tudtunk a mindennapi munkában hasznosítható, operatív segítséget nyújtani a vezetőknek. az utóbbi időben számos intézkedést tettünk a munka színvonalának emelésére, feltételeinek javítására, az operativitásának erősítésére. kétségtelen az előrelépés, de még kísértenek a munkában a régiékhöz hasonló problémák.

- a népi ellenőrzés munkájának hatékonysága külső körülményektől is függ. elsősorban attól, hogy a vizsgált egységek és az irányító szervek mennyire hasznosítják a tapasztalatokat és a javaslatokat. vizsgálataink fogadtatása általában kedvező. jó néhány ellenőrzésünk közvetlenül mérhetően is segítette a helyi, a területi és a központi vezetést. gyakran tapasztaljuk, hogy a vizsgálataink nyomán tett intézkedések végrehajtásának eredményeként javult a munka. a tapasztalatok a következtetések, hasznosítása azonban nem mindig kielégítő. javaslatainkat rendszerint elfogadják ugyan, intézkedéseket is kilátásba helyeznek, de nagyon gyakran előfordul, hogy a végrehajtás következetlen. ilyenkor a kívánatos és a szükséges változás sem következhet be. Imégis

- a minisztertanács döntésének megfelelően, néhány fontos határozat végrehajtásával részletesen foglalkoztunk.

/folyt.köv./

Mk

bkk. 1. / szakali... 4. folyt./rj

e vizsgálatok során az is kiderült a kétségtelen pozitív eredmények mellett, hogy gyakran ~~gyakran~~ vontatottan halad az érvényes és a feladatokat jól rendező döntések végrehajtása. következetlen a tennivalók sorolása, nem összpontosítanak kellően a fő kérdésekre, torzulások tapasztalhatók a végrehajtás során, s a tévesen értelmezett helyi érdekek esetenként uralkodóvá válnak. leggyakrabban visszatérő problémákat négy példán keresztül szeretném érzékeltetni.

- két ágazatban részletesen vizsgáltuk a korszerű és gazdaságos termelési szerkezet kialakítására hozott határozat végrehajtását. azt tapasztaltuk, hogy az irányító szervek és a vállalatok nagyszámu felmérő tanulmányt, vizsgálatot, minősítő anyagot, műszaki-gazdasági koncepciót készítettek. ezek alapján mégsem születtek kielégítő eredmények, mert a munka nem elég gyakorlatias. másrészt sok az egyidejű - az erőforrásokkal alá nem támasztható - fejlesztési elgondolás, hiányzik a célok rangsorolása, nem érvényesül a szelekció, alig van elgondolás arra, hogy milyen tevékenységeket mérsékeljenek, vagy szüntessenek meg. ily módon érthető, hogy a nagyon is kívánatos változások csak lassan következnek be.

- vizsgálatot folytattunk annak megállapítására is, hogy miképp halad a minőségvédelmi rendszer fejlesztését szolgáló intézkedések végrehajtása. megállapítottuk, hogy a minőségellenőrzés technikai feltételei számottevően javultak, s maga a szervezet is kedvező irányban változott. ugyanakkor nem megfelelő a haladás az termelés megszervezésében, s ezért a termékkibocsátás is torlódik. mivel a szerződésekből vállalt határidők nem teljesítése - különösen az exportnál - hátrányos következményekkel jár, sokszor felcsúsz a gyorsított minőségellenőrzés, s következképpen nem megfelelő termékeket is kiszállítanak. ez esetenként nagy károkat okoz számottevően rontja piaci helyzetünket. Utemes

- a mezőgazdasági termelési rendszerek vizsgálatakor alapvetően arra a pozitív megállapításra jutottunk, hogy a termelés fő ágazataiban magas színvonalon szervezett, új termelési eljárások honosítottak meg.

/folyt.köv./

Mk

bkk. 1. / szakali.. 5. folyt./rj

ez igen jó dolog. de tapasztaltuk azt is, hogy olyan gazdaságokat is bekapcsoltak a rendszerekbe, ahol az anyagi, a személyi és a szervezeti feltételek hiányoztak, ezért a többlet energia, az új gépek és sok esetben a konvertibilis devizáért vásárolt anyagok felhasználása nem térült meg.

- a közérdekű bejelentések, javaslatok és panaszok intézéséről szóló törvény végrehajtásának vizsgálata azt mutatta, hogy a különböző szerveknél javult a hozzáállás, érezhető a változás az ügyek intézésében. az új törvény szabályainak alkalmazása mégis lassabb az indokoltnál, mert a legtöbb helyen nem készültek fel megfelelően fogadására. a népi ellenőrzés is csak két évvel a törvény megjelenése után vizsgálta a tapasztalatokat és tett kezdeményező lépéseket.

- e példákat azért mondtam el, mert jól jellemzik azt az általános gondot, hogy a központi határozatok végrehajtásában nincs megfelelő következetesség. ennek megváltoztatása elsőrendű feladatunk.

- tisztában vagyunk azzal, hogy a nagy horderejű kérdésekben nem lehet egyik napról a másikra változást elérni. ezért nem mindig jogos a gyakran tapasztalható türelmetlenség. az viszont tény, hogy a vizsgálatok nyomban, vagy rövid idő alatt elhárítható akadályokat, megszüntethető hibákat is felszínre hoznak. de gyakran ezekben sem, vagy csak a megengedhetőnél lassabban változtatnak érdemben.

- a magunk részéről arra törekszünk, hogy munkánk tanulságainak és a szocialista országok hasonló téren szerzett tapasztalatainak felhasználásával tovább javítsuk a népi ellenőrzés működését, alkalmas módszerekkel emeljük a vizsgálatok színvonalát. szorosabb és eredményesebb kapcsolatokat kívánunk kiépíteni együttműködő partnereinkkel is. e törekvések jegyében elhatároztuk például, - s ennek módszereit már kidolgoztuk, - hogy a vizsgálatokat addig nem tekintjük befejezettnek, amíg az adott ügyben nem történnek meg a szükséges érdemi változások. e téren eredményekről is szólhatunk, de a vizsgálatok érdemi hasznosításában még nem sikerült fordulatot elérni.

/folyt.köv./

MK

bkk 1. /szakali6. folyt./um

jobban kell élnünk meglévő lehetőségeinkkel. megfelelő előkészítéssel gyakrabban kell például a tájékoztatót kérnünk, beszámoltatnunk, utóvizsgálatokat tartanunk, úgy látszik, eddig nem volt elegendő erőnk, - vagy nem tártunk fel minden lehetőséget - arra, hogy az indokoltnak tartott intézkedéseket számonkéréssel is elősegítsünk. ezért tovább kell keresni a továbblépést biztosító belső és külső lehetőségeket.

- az említett határozatok - az ellenőrzés hatáskörének növelése érdekében - intézményesítették az ellenőrzések koordinálását. a minisztertanács rendelete és határozata szerint a koordináció kiterjed az ellenőrzések tervezésére, megszervezésére és általánosítható tapasztalatainak hasznosítására, s ebben a népi ellenőrzés is részt vesz. a központi és a területi koordinációnak már mérhető tapasztalatai vannak. ezek alapján megállapítható, hogy az ellenőrzések összehangolása és az ellenőrző szervek közötti együttműködés javult. a megyei tanácsok végrehajtó bizottságai tevékenységének eredményeként célratörőbb lett a területi ellenőrzések szervezése. a tervekészítési és az összehangolási kötelezettség gyakorlása azonban még nem jutott el odáig, hogy az eddiginél jóval nagyobb biztonsággal a fő kérdésekre irányítsa az ellenőrzéseket, kiszűrje a nem egyszer felesleges és az indokolatlan párhuzamosságokat, kialakítsa a célszerű együttműködést a tervezésben, a vizsgálatok lefolytatásában és a tapasztalatok kölcsönös felhasználásában.

- gyakran előfordul - s ez részben a népi ellenőrzésre is érvényes -, hogy egy-egy vállalatnál egymásnak adják a kilincset az ellenőrök. a sokféle és gyakori ellenőrzés túlzottan igénybe veszi a vállalatokat, vezetőiket és adminisztrációjukat. még nagyobb baj, ha az esetleg ugyanabban a témában lefolytatott többféle ellenőrzés egymástól eltérő információt és orientációt nyújt a vállalatvezetésnek, s a központi szerveknek is. ez már irányítási-vezetési zavarokhoz vezethet, és rontja az ellenőrzés hitelét.

/folyt.köv./

MK

bkk 1. /szakali ...7.folyt./um

- a népi ellenőrzésnek biztosított hatáskör és a társadalmi erők segítségével széles körű ellenőrzést tesz lehetővé. így fontos szerepet tölt be azoknak a jelenségeknek a feltárásában, amelyek több ágazatot érintenek, többféle érdekeltséget fejeznek ki és átfogó megközelítést igényelnek.

- a vizsgálatok tapasztalatai eljutottak mindenhová, ahol hasznosítani, intézkedni lehetett vagy kellett. számos vizsgálatunk tapasztalatait a képviselők is megismerték.

- a xi. kongresszus iránymutatása alapján kiemelt feladatunknak tekintjük a népi ellenőrzés további fejlesztését. munkánkban tovább kell erősíteni az ellenőrzések megelőző szerepét, újabb erőfeszítéseket tenni a jó tapasztalatok terjesztésére valamint a határozottabb fellépésre. nagy gondot kell fordítanunk arra, hogy az ellenőrzés már a helyszínen kellő eredménnyel járjon. ehhez több segítséget kell adnunk a helyi vezetésnek és a munkahelyi kollektíváknak. gondoskodni kell arról, hogy a népi ellenőrzés tapasztalatait még szélesebb körben megismerjék és felhasználják.

- továbbra is a népi ellenőrzés rugalmasságának növelésére törekszünk, hogy még inkább segítse a körülmények várható változásából adódó új feladatok megoldását. már készülünk a jövő évi ellenőrzési feladatok meghatározására. a várható helyzetet figyelembe véve azt tűztük ki célul, hogy a jól megválasztott témák vizsgálatával is serkentsük a takarékos és ésszerű energia-, anyag- és munkaerőgazdálkodást, a gazdaságosabb export-import tevékenységet, az állami és az állampolgári fegyelem erősítését, a lakosság ellátásával kapcsolatos feladatok megoldását.

- a szocialista demokrácia fejlesztése jegyében erőfeszítéseket teszünk arra, hogy tovább erősödjék a népi ellenőrzés népi jellege, az állampolgárok minél nagyobb számban vegyenek részt a közügyek intézésében. folyamatos munkát igényel a népi ellenőri hálózat gondozása, frissítése, hogy az önzetlen, áldozatkész, felelősséget érző szakemberek, fizikai dolgozók, vezetők és nyugdíjasok közül is a legkiválóbbak vegyenek részt a mindenkori vizsgálatok lefolytatásában.

/folyt.köv./

MK

bkk 1. /szakali ...8.folyt./um

a népi ellenőrzési bizottságok újjáválasztása jó alkalom lesz arra, hogy e testületek tovább erősödjenek a politikai elkötelezettség, a szakszerűség és a növekvő feladatok követelményeinek megfelelően. függetlenített apparátusunkban arra törekszünk, hogy politikailag érett, szakmailag kiválóan képzett, jó szervezőkészséggel rendelkező vezetők és munkatársak dolgozzanak.

- tovább erősítjük kapcsolatainkat a dolgozók kollektíváival, a lakosság különböző rétegeivel, a kutatási, az oktatási és a tudományos intézményekkel. továbbra sem nélkülözhetjük a dolgozó tömegek bizalmát, cselekvő támogatását. a társadalmi szervezetekkel való kapcsolataink - kölcsönös szándékaink és az együttműködés eddigi tapasztalatai szerint is - tartalmasak. örülünk annak, hogy kezdeményezésünk mindenhol egyetértésre talált és nem fejeződött be az együttműködési megállapodások létrehozásával. a népi ellenőrzésnek mulhatatlanul szüksége van ezekre a kapcsolatokra. több közös akciót már sikerrel lebonyolítottunk és minden biztosíték megvan arra, hogy ezek a kapcsolatok még rendszeresebbé és tartalmasabbá váljanak.

- az irányító szervekhez fűződő kapcsolatainkban azt tartjuk fontosnak, hogy az ellenőrzés valóban az irányítás és a vezetés szerves része legyen. a kormányzati és a tanácsai szervek segítik, támogatják munkánk feltételeinek javítását, a kölcsönös együttműködésben azonban még van tennivaló.

- fontosnak tartjuk az ellenőrzés módszereinek fejlesztését, az ellenőrzésben dolgozók megbecsülését, oktatását és továbbképzését. a munka színvonalának emelése érdekében átfogó programot dolgoztunk ki a népi ellenőrzés függetlenített és társadalmi munkatársainak oktatására és továbbképzésére. kötelességünknek tartjuk, hogy közreműködünk az ellenőrzés más területein - elsősorban a belső és a felügyeleti ellenőrzésben - dolgozók képzésében és továbbképzésében.

/folyt.köv./

MK

parlament

bkk 1. /szakali ...9.folyt./um

- mindent egybevetve úgy látjuk: a népi ellenőrzés felzárkózott feladataihoz és az eddigieknél többre is képes. élvezi a párt, az állam, a társadalom bizalmát, s ez a további eredményes munka legfontosabb záloga.

- a népi ellenőri tevékenységet több tízezren vállalják szívesen, mert érzik és tudják, hogy munkájukkal, helytállásukkal közvetlen és cselekvő résztvevői szocialista hazánk építésének. Őszintén köszönöm önzetlen munkájukat, felelős részvételüket a népi ellenőrzés feladatainak megoldásában. kérem további tevékeny közreműködésüket a társadalom számára oly fontos, közös ügyünk szolgálatában.

- továbbra is úgy kívánunk dolgozni, hogy munkánk kiérdemelje társadalmunk és a tisztelt országgyűlés bizalmát
- hangsúlyozta befejezésül szakali józsef. /mti/

..

- 10 -

MK

parlament

bkk 2. a parlament őszi ülésszaka

t dg/-don/gy/km/zma/of-fe um pr 1979.szeptembe 27.

az 1972-es egészségügyi törvény végrehajtásáról szóló miniszteri beszámoló fölötti vitával folytatódott csütörtökön 10 órakor a parlamentben az országgyűlés őszi ülészaka.

az ülésterem padsoraiban foglaltak helyet: Lázár gyöngy, a minisztertanács elnöke, aczél györgy, apró antal, biszku béla, focs jeno, gáspár sándor, huszár istván, németh károly, óvári miklós, az mszmp politikai bizottságának tagjai, brutyó jános, az mszmp központi ellenőrző bizottságának elnöke, győri imre az mszmp központi bizottságának titkára, valamint a kormány tagjai, s - az emeleti páholyokban - a budapesti diplomáciai testület képviselői.

apró antal, az országgyűlés elnöke a vitában elsőként dr. lakatos páll /komárom m. 5. vk./ képviselőnek adta meg a szót.

/folyt.köv./

10.10/u

M

- 11 -

bkk. 2. / a parlament... 1. folyt./rj

a tatabányai tbc szanatórium igazgató főorvosa az egészségügyi, valamint az építési- és városfejlesztési miniszter, illetőleg az országos környezetvédelmi hivatal figyelmébe ajánlotta a tatabányai cementgyár káros környezeti hatásainak megvizsgálását. mint mondotta, a városban a bányamunka jellegéből fakadó sajátosságok mellett jelentős betegség-forrás a cementgyár által okozott levegőszennyezettség. munkatársaival együtt vizsgálatokat is végeztek arról: a gyár környékén élő mintegy 3000 ember légzőszervi megbetegedése milyen képet mutat. megállapították, hogy amíg más városrészekben a lakók mintegy 8-9 százaléka szenved légúti betegségben, a cementgyári lakótelepen csaknem 25 százaléka.

a továbbiakban az átfogó szűrővizsgálatok bevezetését szorgalmazta a képviselő. a betegségek, ha időben fedezik fel, meggyógyíthatók. ezért a jól bevált röntgen szűrővizsgálattal össze kellene kapcsolni a lakosság meghatározott korcsoportjának részletes kivizsgálását is. például a magas vérnyomás, a cukorbetegség, a légzőszervi, a szív, az érrendszeri, a daganatos megbetegedések kiszűrését. Látszólag egyszerű ennek megvalósítása - folytatta -, ha az országos intézetek összeállítanának egy jó kérdőívet, annak segítségével, az elvégzett vizsgálatokkal ki lehet szűrni mindazokat, akiket tovább kell majd vizsgálni. főleg az onkológiai szűrések a fontosak, mert lényegesen megnőtt a rosszindulatu daganatos megbetegedésekben és szívbetegekben szenvedő emberek száma.

- vizsgálataink arra is rámutattak - folytatta -, hogy száz beteg közül nagyjából hetven a túlzott táplálkozás, az italozás, a dohányzás, a helytelen életmód okozta ártalmak miatt fekszik a gyógyintézetben. ez is közrejátszik abban, hogy már a 40-50 évesek között is szaporodott a halálozás. indokolt tehát, hogy a szűrővizsgálatokat egészségügyi neveléssel egészítsük ki. mindenképp időben kell felvilágosítani, ha kell, kioktatni, hogy milyen életmódot folytasson egészségének megóvása érdekében.

/folyt.köv./

11.25 rj

-12-

1130 rj

bkk 2. /a parlament ...2.folyt./um

kosztolánczi jánosné /somogy megye 2.vk./, a kaposvári ruhagyár varrónője elmondta, hogy a megyei képviselőcsoport értékelése szerint is jelentős elmaradást pótoltak az utóbbi tíz évben, s javult az egészségügyi ellátás színvonala a megye egész területén. nehézségekkel jár azonban az idős emberekről való gondoskodás somogyban. ez azért is nehezíti e munkát, mert amíg a nyugdíj korhatáron túliak aránya országosan a lakosság 20 százaléka, addig ezen a területen 22 százaléka, néhány balatonparti községben pedig eléri a 24-26 százalékat is. javasolta, hogy az öregek napközi otthona hálózatának bővítésével olyan napközi ket hozzanak létre, ahol jobban törődhetnének az átmenetileg ellátatlan idős emberekkel. ilyen intézményrendszer az üresen álló falusi házakból néhány ágygal, kevés költséggel, némi felujtással könnyen kialakítható lenne.

a képviselő részletesen szólt a balatonparti egészségügyi ellátás feladatairól. a balaton déli partvidékén 62 000-en laknak állandóan. a nyári hónapokban azonban az ott-tartózkodók száma már meghaladja a 260 000-ret, hétvégeken pedig eléri a 400 000-ret. az állandó lakosok ellátására kialakult egészségügyi szervezet csak nagy nehézségek árán képes ezekben a csúcspontokban feladatának úgy-ahogy eleget tenni. ezért javasolta, hogy az egészségügyi ágazat az érintett megyékkel együtt készítse el a balaton-part nyári egészségügyi ellátási rendszerére vonatkozó elképzelését. ebben a tervben egyaránt vegyék figyelembe az állandó lakosságról, az üdülőről való gondoskodást és a közegészségügyi munka színvonalas végzését is.

képviselőtársainak tapasztalatai alapján szólt arról a gondról is, hogy azokból a megyékből, amelyek távolabb esnek a jól felszerelt klinikáktól, nehézkesen juthatnak be a rá-szorulóknak a szakszerűbb ellátást nyújtó kórházakba. pedig a gyorsabb segítségnyújtásnak nem elvi, jogszabályi akadálya van. pusztán az áll e mögött, hogy a kórházakban, klinikákon olyan betegek is ágyat foglalnak, akiknél az egyszerűbb intézeti ápolás is elegendő lenne. enyhítené a gondokon, ha a meglévő kórházi ágyak között ésszerűbben alakítanák ki az utókezelésre és a krónikus betegségek gyógyítására kijelölt fekhelyeket.

/folyt.köv./

10.50/um

- 13 -

17

bkk 2. /a parlament3. folyt./um

örvendetes, hogy csökkent a gyógyszerfogyasztás, s az is egyértelműen jó, hogy akinek arra szüksége van, egyszerűbben jut hozzá a gyógyszerhez. gondot okoz azonban, hogy a gyógyintézetekben értékhez kötött a gyógyszerfelhasználás. a gyógyintézeteken kívül minden orvos olyan, és annyi gyógyszert írt fel a betegnek, amilyent és amennyit szükségesnek tart. a kórházakban azonban „feszít a keret...”, néha már-már a szükséges ellátást akadályozva. a képviselőnk kérte, hogy a kórházak gyógyszerfelhasználási keretét annak figyelembevételével változtassák, hogy ezzel is segítsék a gyógyszerek hatékonyságának mérését és gyorsíthassák a munkaképesség visszaadását.

solyomi gyuláné /budapest, 66. vk./ a soós istván

élelmiszeripari szakközépiskola tanára arról szólt: a nagyvárosokban - és mindenekelőtt budapesten - mind nagyobb gondot jelent a szülőknek, hogy a sok veszélyt és ártalmat rejtő nagyvárosi környezetben, folytonos rohanás közepette kell gyermekeikből egészséges idegrendszerű, edzett, harmónikus személyiségű felnőtteket formálniuk. valamennyi családnak kötelessége megvizsgálni: megtett-e már mindent gyermekei egészséges fejlődése érdekében? a szülő kötelessége, hogy fejlődésüket ellenőrizze, egészségi állapotukat, káros szokásaikat megfigyelje, ha szükséges, orvosi tanácsot kérjen, s azt betartsa. az egészségügyi szolgálatnak viszont az a feladata, hogy a kért tanácsot, segítséget megadja, s betegség esetén a gyermek egészségét fenyegető veszélyt elhárítsa. mindehhez kölcsönös bizalomra van szükség. nagy feladat hárul tehát az iskolaegészségügyre, és a tanítókra, tanárookra is. ez a közös munka rendkívül felelősségteljes, az ifjúság egészségügyi ellátásában, az egészséges életmódra nevelésben esetleg elkövetett hibák ugyanis csak hosszú távon mérhető következményekkel járnak. mindebből következik, hogy az iskolaegészségügynek, mint társadalmi méretű megelőzésnek, meghatározó a jelentősége.

/folyt.köv./

10.55/um

07

- 14 -

bkk 2. /a parlament4. folyt./um

a képviselőnk emlékeztetett arra, hogy ebben a témakörben a kneb néhány éve végzett alapos és a jövőt nagy mértékben befolyásoló vizsgálatot, s javaslatai közül már sok megvalósult. az új tanintézeti rendtartások, nevelési tervek, az új tantervek az egészségügyi követelmények figyelembe vételével készültek, s a pedagógusképző intézményekben kötelező tárgyként oktatják az egészségügyi alapismereteket.

solyomi gyuláné felhívta a figyelmet a gyermekétkeztetés és általában a gyermekek, a serdülők egészséges táplálkozásának fontosságára. örvendetes, hogy a nem napközis gyermekek étkeztetése is megoldott már több helyen, de ezt az igényeknek megfelelően bővíteni kellene - mondotta. az egészséges táplálkozás ugyanis - s ezt vizsgálatok igazolják - segítheti az eredményes tanulást, a munkavégzést. a jövőben nagyobb figyelmet kell szentelni a gyermekétkeztetésben a mennyiségi és főleg a minőségi követelmények betartására, annál is inkább, mert a tapasztalatok szerint a gyermekeknek körülbelül harmada megfelelő reggeli étkezés nélkül megy az iskolába.

az egészségügyi törvény végrehajtásával foglalkozó hozzászólások után az elnöklő apró antal a vitát bezárta majd dr. schultheisz emil egészségügyi miniszter válaszolt a vitában elhangzott észrevételekre.

előljáróban köszönetet mondott a megszívlelésre méltó, hasznos felszólalásokért, amelyek széles társadalmi rétegek - a választópolgárok - véleményét is közvetítették. segítő szándékkal, bírálattal.

az alapellátással kapcsolatos képviselői észrevételekre a miniszter így reagált:

- az alapellátásban, nemcsak a körzeti orvosi, hanem az üzemegészségügyi ellátásban is - már valóban túlléptünk a mennyiségi fejlesztés szükségességén. elérkeztünk a minőségi fejlesztés szakaszába, előtérbe került mind az elméleti, mind az instrumentatív fejlesztés.

/folyt.köv./

13.00/um

h

- 15 -

parlament

bkk 2. /a parlament5.folyt./um

az üzemegészségügyi ellátásnak ma már hallatlanul nagy szerepe van a megelőzésben. külön köszönetet érdemel az e tekintetben nyújtott társadalmi támogatás, az üzemek anyagi segítsége, amit a továbbiakban is eredménnyel kamatoztathatunk.

az orvosképzés feladatairól szólva hangsúlyozta:

- az egyetemokről olyan orvosokat kell kibocsátanunk, akik elméletileg és szakmailag jól felkészültek - elsősorban a gyakorlatra. nem tudósjelölteknek kell nevelnünk ezerszámra, a tudósokkal szinte úgy vagyunk, mint a poétákkal: azok nem lesznek, hanem - akár akarjuk, akár nem - születnek. ugyanakkor olyan orvosokra van szükségünk, akik szakmai felkészültségük mellett, tudásukat hasznosítva megfelelő érzelmi - ezt a klasszikus emberi viszonyt kifejező - kapcsolatba kerülnek a betegekkel. úgy foglalkoznak, törődnek velük, hogy azok gyógyulásuk után is emlékeznek rájuk, még gyermekkorukból is, s akikkel a kontaktus megteremtése nem adminisztratív úton, hanem belülről fakadóan történik.

a rehabilitáció kapcsán kitért a miniszter arra, hogy a jelenlegi rendelkezések felülvizsgálatakor egy fogalmat is tisztázni kell. csökkent munkaképességű emberek helyett megváltozott munkaképességűekről kell beszélnünk. ez ugyanis a későbbi jogi szabályozás folyamán segít abban, hogy megnyugtató legyen ennek az igen népes és - egyéni és társadalmi szempontból egyaránt - fontos réteg helyzetének a rendezése.

- többen hangsúlyozták a vitában - folytatta a miniszter -, az egészségügyi intézmények rekonstrukciójának fontosságát. valóban, a rekonstrukciós beruházások kerültek az utóbbi időben és kerülnek a következő esztendőben is előtérbe, hiszen beruházási lehetőségeink - mint ismert - korlátozottak. a kormány úgy határozott, hogy a felújítási és beruházási keretek ilyen célú összpontosításával kell javítani a helyzetet. koncentrált fejlesztésre van szükség, hogy ne aprózzuk szét erőnket.

/folyt.köv./

- 16 -

13.07/um

li

parlament

bkk 2. /a parlament ...6.folyt./um

a képviselői felszólalások - köztük a szabolics, győr és zala megye eredményeiről, hajdu-bihar, veszprém megye és különösen a főváros gondjairól elhangzottak - a miniszter véleménye szerint hasznosan egészítették ki az egészségügyről szóló országos beszámolót. az egészségügyi ágazat a megfelelő tanácsi szervekkel együtt a feltárt gondok mielőbbi megoldására törekszik. eredményeket azonban nem várhatunk máról-holnapra.

- igen jól tükröződött a vitában, hogy nem fejeződött - nem is fejeződhetett - be az egészségügyi törvény végrehajtása. folytatni kell ezt a munkát, s a képviselők is ahhoz adtak biztatást, hogy a megkezdett úton haladjunk tovább. mind elismerő szavakat, mind bírálatokat köszönöm a 200 ezer egészségügyi dolgozó nevében. az elismerés erőt ad, erőfeszítéseink folytatásához, a bíráló szó pedig segít abban, hogy ezután is helyes úton járunk.

- feladataink - a legfiatalabbaktól az időskorú nemzedék ellátásáig - társadalmi méretekben jelentkeznek, túlnőnek az egészségügy keretein. de mind az egészségügyi, mind a szociálpolitikai feladatokat egységes szemlélettel kell kezelniük és megoldanunk. az emberért! az emberért kell munkálkodnunk.

végül közölte a miniszter, hogy a vitában érintett minden kérdést - az érdekelt miniszterekkel együtt - megvizsgálják, s a javaslatokat hasznosítani fogják.

határozathozatal következett: az országgyűlés dr. schultheisz említi az egészségügyi törvény végrehajtásáról szóló beszámolóját és a felszólalásokra adott válaszát egyhangulag tudomásul vette.

/folyt.köv./

- 17 -

13.10/um

li

bkk 2. /a parlament....7. folyt./um

az elfogadott napirendnek megfelelően ezután szakali
józsef államtitkár, a központi népi ellenőrzési bizottság
elnöke tartotta meg beszámolóját.

/szakali józsef beszámolóját a mai bkk 1-es hírünkben
közöltük. az embargót az alábbi javításokkal f e l o l d j u k :

az 1. folytatás utolsó bekezdésének alulról számított
harmadik sorában a szöveg helyesen: ...a termelő berendezé-
sek és a munkaerő kihasználása, az anyaggyártás....

a 3. folytatás harmadik bekezdésének alulról számi-
tott 4. sorában a szöveg helyesen: ...azonban még nem kielé-
gítő. javaslatainkat rendszerint ...

az 5. folytatás 5. sorában a szöveg helyesen: ...anyagok
felhasználása lassan, vagy nem térült meg.

az 5. folytatás utolsó bekezdésének alulról számított
2. sorában a szöveg helyesen: ...érdemi hasznosításában még
nem sikerült kellő fordulatot elérni.

a 6. folytatás utolsó bekezdésének alulról számított 3.
sorában a szöveg helyesen: ...orientációt nyújt a vállalat-
vezetésnek. ez rontja az ellenőrzés hitelét.

a 7. folytatás harmadik bekezdésének első sorában a
szöveg helyesen: - a xi. kongresszus iránymutatása alapján
alapvető feladatunknak tekintjük...

a 7. folytatás utolsó bekezdésének első sorától a szö-
veg helyesen: - fontos feladatunknak tekintjük, hogy a népi
ellenőrök több tízezres táborának aktivitásával is hozzá-
járuljunk társadalmunk szocialista vonásainak erősítéséhez.
a szocialista demokrácia fejlesztése jegyében erőfeszítéseket...

/folyt.köv./

13.15/um

bkk 2. /a parlament8. folyt./nj

varga gyula /zala megye, 1.vk./ az mszmp megyei bizott-

ságának első titkára az országgyűlés terv- és költségvetési bi-
zottságának véleményét tolmácsolta: a népi ellenőrzés létre-
hozása óta eredményesen növelte az állami, társadalmi ellenőrzés
hatékonyágát az élet minden területén. jól szolgálja társadalmi-
gazdasági életünk szocialista vonásainak erősítését. észrevételei-
vel, javaslataival, kezdeményezéseivel hozzájárul a párt társada-
lom- és gazdaságpolitikai törekvéseinek megvalósításához, ter-
veink valóra váltásához. munkájával jelentősen segítette az ál-
lampolgári fegyelem erősítését, a közélet tisztaságának megó-
vását .

- a terv- és költségvetési bizottság nagyra értékeli a
népi ellenőrzési bizottságok és a népi ellenőrök sokezres seregé-
nek önkéntes, áldozatkész munkáját. úgy ítéli meg, hogy a népi
ellenőrök összetétele megfelel a követelményeknek, tükrözi tár-
sadalomunk osztályszerkezetét. a szakemberek körültekintőbb kivá-
lasztásával és bevonásával biztosított az ellenőrző munka szaksze-
rűsége és segítő jellege. így sikerült elérni, hogy viszonylag
kís- a megalakulástól mindmáig változatlan függetlenített - lét-
számmal eredményesen irányítják, szervezik és koordinálják a mint-
egy 37 ezer népi ellenőr munkáját.

- a koordinációról szólva meg kell jegyezni, hogy az el-
lenőrző munka hatékonyabbá tételében közrejátszott például a fe-
lesleges párhuzamosságok csökkentése, az információcsere élén-
kítése. a megyei népi ellenőrzési bizottságok például a megyei
tanácsokkal együttműködve törekedtek az ellenőrzésre jogosított
szervek munkájának szorosabb összehangolására. ennek eredménye-
ként nemcsak időt és munkát takarítottak meg, hanem ésszerű mun-
kamegosztással szélesebb körben, alaposabb, mélyrehatóbb vizs-
gálatokat végeztek.

a továbbiakban a társadalmi megbízatást teljesítő népes
ellenőrző gárda munkájának a szocialista demokrácia fejlesztésé-
re gyakorolt jótékony hatásáról szólt. kiemelte: - a népi ellen-
őrzés gondoskodott arról, hogy az ország lakossága rendszeresen
tájékoztatót kapjon, céltudatosan foglalkozott a társadalmi gya-
korlat, a szocialista viszonyok továbbfejlesztése szempontjából
tanulságos jelenségek, tapasztalatok közreadásával, megismerte-
tésével, a vizsgálatok során feltárt jó módszerek elterjesztésé-
vel.

/folyt.köv./

13.20/nj

14. hr
je

bkk 2. /a parlament...9. folyt./rj

a szocialista demokrácia érvényesülésének fontos jegye az is: a lakosság közérdekű bejelentéseit, egyéni panaszait hogyan hallgatják meg, és milyen intézkedések követik azokat. a népi ellenőrzés szervei nagy lelkiismeretességgel, körültekintéssel foglalkoznak az állampolgárok ilyen irányú jelzéseivel, a jogos panaszok intézésével. e kedvező tapasztalatokból táplálkozik az a növekvő bizalom, amellyel az emberek hozzájuk fordulnak, hogy a közéletben, a gazdaságban tapasztalható hiányosságokat, szabálytalanságokat jelezzék, felszámolásukat segítsék, vagy egyéni gondjaik megoldásához támogatást kapjanak.

- a népi ellenőrök mind tudatosabban járulnak hozzá a párt és az állami vezető testületek döntéseinek megalapozásához: feltárják a korábban tett intézkedések érvényesülésének tapasztalatait, a végrehajtás utjában álló akadályokat, ezzel segítve az érvényben lévő határozatok végrehajtását. jelentős arányt képviselnek a vizsgálatokban a gazdaságpolitikai, a gazdálkodás eredményességét befolyásoló tényezők, s a rendeletek, a törvényes előírások betartásának áttekintése. különösen jól segítették a gyakorlati gazdaságpolitikai munkát a szerződéses fegyelem helyzetéről, a takarékoságról, az állami kiemelt beruházások kivitelezésének, valamint az export árualapot-bővítő kapacitások növelésének tapasztalatairól és más hasonló tevékenységekről készített jelentések.

birálónak jegyezte meg a képviselő: a jelzések alapján tett intézkedések végrehajtása nem mindig következetes, esetenként formális, sőt egyes területeken el is marad. a terv- és költségvetési bizottság ezért is támogatja határozottan a népi ellenőrzési bizottságnak azt a törekvését, hogy vizsgálataikat követő javaslataik megvalósulásának sorsát utóvizsgálatokkal is rendszeresen ellenőrizték.

végül az ellenőrzések még színvonalasabbá tételével kapcsolatban fogalmazta meg: - mindenekelőtt javítani kellene az ellenőrzés integritását, a hasonló tevékenységet folytató szervek munkájának jobb összenangolását, a vizsgált társadalmi-gazdasági folyamatok összefüggéseinek mélyrehatóbb feltárását. megítélésünk szerint a feltételek adottak ahhoz, hogy az ellenőrzés szervezeti rendszerének összehangolásában a népi ellenőrzés szervei nagyobb szerepet kapjanak. az ellenőrzés fordítson nagyobb figyelmet a feltárt hibák megszüntetésére: ezt segítsék elő utóvizsgálatokkal, amelyekben következetesen kezdeményezik a mulasztók felelősségvontását is. elismerés és köszönet illeti a bizottságokat és a népi ellenőröket egyaránt felelősségteljes munkájukért - mondotta befejezésül varga gyula.

/folyt.köv./

13.25/rj

- 20 -

bkk 2. /a parlament ...10. folyt./rj

rujsz lászlóné /vas, 1. vk./ a sabaria cipőgyár szem-

mélyzeti osztályvezetője hangoztatta: szocialista államunk népének önellentőrző tevékenysége jól bevált. módszerei, stílusa kifejezi a szocialista demokratizmust. célja alapvetően a társadalom tulajdonának védelme, illetve ma már ezen messze túl a köztulajdon gyarapodását gátló jelenségnek, magatartások megszüntetése, megváltoztatása, s nem a mindenároni elmarasztalás.

a nebek munkájának középpontjában a hatékonyság fokozása áll. a tapasztalatok szerint azonban ma még az észrevételekre, jelzésekre számos esetben nem megfelelő a reakció, néha intézkedés sem történik. bár fejlődés van, különösen az 1977-ben született rendelet nyomán, azonban semmiképp nem fogadható el a kifogásolt állapotok „mozdulatlansága”. a hatékony intézkedéseket gátló akadályokat fel kell számolni és ebben nemcsak a nebek és szervezetének vannak feladatai. helyes a törekvés, hogy egy vizsgálat csak a szükséges intézkedések megtételével, azok megvalósulásával tekinthető lezártnak. nem helyén való azonban, hogy a társadalom alkotó erejét, türelmét a nehezen értők, a közérdekel, a közvagyonnal szemben érdektelenek figyelmeztetésére parazolják. nem szabad kétszer-háromszor visszatérni egy-egy ügyre, s különösen ott nem, ahol a feltételek is adottak, csak éppen a felelősségérzet hiányzik. a szükséges intézkedési kötelezettség alól ne legyen senki számára kibuvó. terhelje egyformán felelősség mindazokat, akik a társadalom fejlődését, a közösség vagyonának gyarapítását felületességéből, közömbösségből gátolják.

az ellenőrzési rendszer szervezethez is mind jobban megfelel a követelményeknek. különösen a tervezési munkában nagy az előrelépés, s vannak már jó példák a közös vizsgálatokra is. gondot jelent még azonban, hogy a helyi államigazgatás elsődlegesen a felügyelete alá tartozó területek vizsgálatait kíséri figyelemmel, kevésbé foglalkozik a központi szervekhez tartozó vállalatok, intézmények vizsgálati ügyeivel. igaz, a minisztériumok, főhatóságok is gyakorta adósak vizsgálati terveik megküldésével, a területi szervekkel történő egyeztetéssel. legnagyobb elmaradás a vizsgálatok hasznosításában van. a tapasztalatok közkinccsételével többet kell törődni. ezekkel elkerülhetők lennének bizonyos párhuzamosságok, ismétlődések is. persze ehhez az is szükséges, hogy elfogadják mások vizsgálati megállapításait, s ne kezdjenek újra mindent.

fontos, hogy nebek munkastílusában is azok a jegyek erősödjenek, amelyek a megelőzést tekintik fontos feladatnak. a társadalomnak nem áldozatokra és vétkesekre van szüksége, hanem felvilágosult, tapasztalatokban gazdag közösségekre.

/folyt.köv./

13.30/rj

- 21 -

bkk 2. /a parlament11. folyt./um

fábián márton /szolnok m.8. vk./, a karcagi május 1. tsz. elnöke az ellenőrzési munka javításáról fejtette ki véleményét. a jövőben még nagyobb figyelmet kell fordítani a központi és a megyei ellenőrző szervek közötti helyes munkamegosztásra, együttműködésre - hangsúlyozta. így meg lehetne szüntetni a párhuzamos vizsgálatokat, kölcsönösen és jobban lehetne hasznosítani az ellenőrzések tapasztalatait, a közös vizsgálatokban rejlő lehetőségeket, ma számos szervezet foglalkozik ellenőrzéssel, s elemzéseik hatékonysága nagyon is eltérő. szolnok megyében történtek kezdeményezések az együttműködésre, kibontakozását azonban gyakran akadályozzák a központi szervek esetenként megkésett feladatmeghatározásai, terven felüli téma- és célvizsgálatai.

törekedni kell arra is, hogy a népi ellenőrzés fogja át a népgazdaság egészét. az elmúlt időszakban ugyanis kimaradtak a vizsgálatokból a szakfelügyeleti hatáskörrel rendelkező intézmények, például a kutató intézetek, a minőségvizsgáló intézetek, a szakfelügyelőségek. pedig e szervek, intézmények munkájának nagy hatása van a népgazdaság különböző ágazataira. fontos feladat az ellenőrzésben dolgozók szakmai képzése, továbbképzése, amelynek a középpontjába a elméleti és módszertani kérdéseket kellene állítani.

felhívta a képviselő a figyelmet arra is, hogy az ellenőrzésben dolgozóknak - az állami rendelkezésekben meghatározott - erkölcsi és anyagi elismeréséről sehol ne feledkezzenek meg. s arról sem, hogy megkülönböztetett feladatot a hatékony belső ellenőrzés személyi és tárgyi feltételeinek megteremtése is, ezt szükségszerű követelményként állítja elének a népgazdaság egyensúlyi helyzetének javítása. érdemes lenne megvizsgálni azt is, hogy a tisztán társadalmi alapokon működő népi ellenőrzési bizottságok tevékenysége mindenben megfelel-e a törvényben meghatározott követelményeknek. ezt a vizsgálatot mielőbb el kellene végezni.

/folyt.köv./

- 22 -

13.35/um

14.45
E

1

bkk 2. /a parlament ...12. folyt./nj

sas kálmán /heves m. 4. vk./ a magyar cement- és

mészművek béalapátfalvi gyárának igazgatója kiemelte: a népi ellenőrzés azért végezhet jó munkát, mert széles körű társadalmi bázisra támaszkodik, számít az állampolgárok aktív közreműködésére. hiszen társadalmi érdek az, hogy a legkülönbözőbb vizsgálati témák kapcsán feltárjuk a hibákat, fogyatékoságokat. heves megyében a népi ellenőrzés munkájában évente rendszeresen csaknem 1.400 állampolgár - munkás, értelmiségi, tsz-tag - vesz részt, ilyenformán személyesen is bekapcsolódik az állami munkába, az állami határozatok végrehajtásának számon kérésébe.

- a feltárt hibák megszüntetésére általában megfelelő intézkedések történnek. de előfordulnak még látszat-intézkedések is, meg magyarázkodások is, különösen akkor, ha valakinek a személyes felelősségét állapítják meg a népi ellenőrök. mindent meg kell tenni azért, hogy a hibák, mulasztások elkövetői egyetlen esetben sem maradjanak felelősségrevonás nélkül. a népi ellenőrzés - első sorban a közérdekű bejelentések alapján - gyakran tár fel visszaéléseket. ilyen vizsgálatok eredményeként az elmúlt években néhány embert le is kellett váltani beosztásából.

- fontos, hogy utóvizsgálatokkal is ellenőrizzék a népi ellenőri munka eredményességét. heves megyében szélesítik az utóvizsgálatok körét, s az utóbbi időben ezekről is beszámoltatnak, jelentést kérnek a testületi üléseken. egyértelmű megállapítás: az ellenőrzésnek ez a következetessége elősegíti, hatékonyabbá teszi a feltárt hiányosságok megszüntetését.

- több esetben kezdeményezték, hogy egy-egy népi ellenőri vizsgálat témáját a nem vizsgált szerveknél, munkahelyeknél is tüzzék napirendre vezetői tanácskozásokon, hasznosítsák a népi ellenőrzés megállapításait. ezért például az elmúlt évben az üzem- és munkaszervezés fejlesztésének vizsgálati tapasztalatait - a javaslatokkal együtt - heves megyében a vizsgálaton kívül maradt 157 gazdálkodó szervhez is eljuttatták.

- különböző javaslataival nekem személy szerint is sokat segített igazgatói munkámban a népi ellenőrzés - mondta a képviselő. - mert az elmúlt években a béalapátfalvi cementgyár beruházásánál több vizsgálatot folytattak, például a teljesítmény-követelmények hatásáról, a munkáslakás-építkezésekről, az üzem- és munkaszervezés fejlesztéséről.

/folyt.köv./

- 23 -

13.40/nj

14.45
E

1

bkk 2. /a parlament ...13.folyt./um

papp lajos államtitkár, a minisztertanács tanácsi hivataltalának elnöke is nyugtázta: a népi ellenőrzés széles társadalmi bázisa állami, gazdasági és társadalmi életünknek, vizsgálatai jól szolgálják a társadalmi érdekek védelmét.

- a népi ellenőrzés a társadalmi, a gazdasági élet széles területeit átfogó, az adott időszak követelményeihez mind jobban igazodó vizsgálataival, a lakosságtól érkező jelzések hasznosításával jól segítette az állami irányítást, a gazdasági vezetést, a központi elhatározások megvalósítását. munkájában határozott törekvés tapasztalható az ellenőrzések minőségének javítására, tevékenységében érvényesül a szocialista demokratizmus, feladatait az állampolgárok tizezreinek bevonásával oldja meg. a hibák feltárása mellett egyre jellemzőbb munkájára azok megelőzése, a jó tapasztalatok hasznosítása. elsősorban ennek tulajdonítható, hogy a vizsgált területek dolgozói maguk is növekvő mértékben támogatják észrevételeikkel, javaslataikkal a népi ellenőröket.

az államtitkár hangsúlyozta, hogy a bizottságok és a vizsgálatokban résztvevő társadalmi ellenőrök azért szereznek naponta megújuló tekintélyt, megbecsülést maguknak a közvélemény előtt, mert vizsgálataik közérdekűek, tárgyilagosak, részrehajlástól mentesek. nem egy esetben tártak fel olyan hibákat, visszaéléseket, amelyeket a vállalati, a szövetkezeti belső ellenőrzés, a felügyeleti és a gazdasági vizsgálatok hosszabb időn át sem vettek észre, sem fedtek fel. ez persze azt is jelzi, hogy javítani kell a felügyeleti, a gazdasági és elsősorban a belső ellenőrzéseket. indokolt, hogy ebben a maga eszközeivel vállaljon nagyobb szerepet a népi ellenőrzés is.

- a népi ellenőrzés fontos feladatának tartja a kormányzati munka segítségét. bizonyítja ezt, hogy növekedett a kormányzati programok megvalósítását szolgáló, fejlődésünk legfontosabb időszakaira összpontosító, több ágazatra kiterjedő, átfogó ellenőrzéseinek száma. a korb az elmúlt másfél évben több mint tíz ilyen jellegű, főképpen a gazdasági élet, a termelés és az ellátás lényeges problémáit érintő jelentést terjesztett a minisztertanács elé. megállapításaival, javaslataival hasznosan járult hozzá a szükséges állásfoglalások, intézkedések meghozatalához, a jogszabályalkotáshoz, a szocialista törvényesség erősítéséhez.

/folyt.köv./

13.45/um

- 24 -

bkk 2. /a parlament ...14.folyt./rj

- az állami ellenőrzés továbbfejlesztésének egyik sarkalatos feladata a különböző állami vizsgálatok tervszerű - országos és helyi - összehangolása. ez a hatékony ellenőrzés lényeges feltétele; érvényesülésének már vannak kezdeti, biztató eredményei. kialakult például az a jó gyakorlat, hogy mielőtt a minisztertanács beszámoltatná a kijelölt megyei tanács végrehajtó bizottságát, az érdekelt minisztériumok, országos hatáskörű szervek felügyeleti ellenőrzést végeznek az érintett megyében. ezek a vizsgálatok jó segítséget adnak ahhoz, hogy reálisabb legyen az értékelés, megalapozottabb a megyével kapcsolatos kormányzati döntés.

- érezhetőek annak előnyei is, hogy a kormány a fővárosi és a megyei tanácsok végrehajtó bizottságaira bízta területük állami ellenőrzésének koordinálását a népi ellenőrzési bizottságokkal. az összehangolással a különböző szervek által tervbe vett ellenőrzésekből az idén több mint 1100 felesleges vizsgálatot törölhettek. a párhuzamosságok mérséklésének eredményeként jelentősen csökkent az ellenőrzések száma - van, ahol csaknem felére -, ugyanakkor javult hatékonysága. erőteljesebben érvényesül tehát a kevesebbet, de jobban elv.

- a kezdeti eredmények elismerése mellett helyén való az a megállapítás, hogy az ellenőrzés központi és területi koordinációja nem tekinthető kielégítőnek, még nem alakult ki megfelelő mechanizmusa. nem mondhatjuk, hogy természetessé, gyakorlattá vált a tervszerűbb, fegyelmezettebb együtt-gondolkodás, a közös cselekvés az ellenőrzések tervezésében és végrehajtásában. a központi szervek nagy része késve, az időpont és a vizsgálandó szervek megjelölése nélkül közli a fővárosi, a megyei tanácsokkal azokat a témákat, amelyeket ellenőrizni kívánnak. ez nehezíti a megfelelő terv összeállítását. javítani kell a tanácsi végrehajtó bizottságok munkáját is. koordinációjuk ma még jórészt csak az ellenőrzési tervek egyeztetésére terjed ki, kevéssé gondolnak az átfogó, együttes vizsgálatok szervezésére, valamint a hasznosítható tapasztalatok közreadására.

- a népi ellenőrzés több elemzése is igazolja a komplex, összehangolt vizsgálatok hasznosságát. ezért a termelés, a gazdálkodás, vagy az ellátás különböző részkérdéseinek vizsgálata mellett kívánatos növelni az egész folyamatot teljes összefüggésében elemző ellenőrzések számát.

/folyt.köv./

13.50/rj

- 25 -

parlament

bkk 2. /a parlament ...15. folyt./rj

- az állami ellenőrzésnek mindig figyelemmel kell lennie a népgazdasági és a helyi érdekek megfelelő érvényesülésére. a központi irányítás hatékonyabbá tétele és az öntevékeny vállalati, szövetkezeti, tanácsi önállóság erősítése nem zárja ki egymást. a helyesen értelmezett területi, helyi önállóságot ösztönözni kell, ugyanakkor szembe kell szállni a népgazdaság érdekeit, lehetőségeit figyelmen kívül hagyó szándékokkal. ezért az ellenőrzés eszközeivel is következetesebben kell fellépni az ország erőforrásait pazarló, helytelen, csak az adott terület, gazdálkodó egység érdekeit képviselő szemlélet és gyakorlat ellen. minden átfogó ellenőrzés során azt is indokolt megvizsgálni, hogy az érintett egység vezetője hogyan tesz maga is eleget ellenőrzési kötelezettségének.

- régi, de változatlanul érvényes megállapítás, hogy az ellenőrzés annyit ér, amennyi hasznosul belőle. ezen a téren is kedvező a tendencia, de a tapasztalatok azt is mutatják, hogy a vizsgálati megállapítások, javaslatok valóra váltása sok esetben indokolatlanul késik, elmarad, vagy helyenként csak látszat-intézkedésekben merül ki. ezen a hibás, sőt káros gyakorlaton elsősorban maguknak az ellenőrzött, illetőleg az érdekelt felügyeleti szervek vezetőinek kell változtatniuk. persze az ellenőrző szervek is segíthetnek azzal, hogy feltárva a hibák okait, konkrét, általában személyre szóló megállapításokat tesznek. ebben az esetben az érdekeltnek kevésbé tudnak kibujni a felelősség és a szükséges intézkedések megtétele alól. valamennyi állami ellenőrzés számára megfogalmazhatjuk tehát azt a követelményt, hogy a vizsgálatok során bíráljon bátrabban, vonja le következetesebben az előremutató tanulságokat, tegyen több, a munkát segítő javaslatot.

- szoros kapcsolat alakult ki a népi ellenőrzési bizottságok és a tanácsok között. alapja az a törvényi rendelkezés, hogy a területi bizottságokat az illetékes tanácsok választják, és kötelesek őket munkájukról, a helyi jellegű ellenőrzések tapasztalatairól beszámoltatni. a jogszabályok nem határozzák meg, hogy a tanács milyen időközönként tüzze napirendjére a népi ellenőrzési bizottság tevékenységének értékelését, de legalább ciklusonként egyszer erre alkalmat kell találni. a megyékben kialakult helyes gyakorlatot nem mindenütt követik. egyes városi tanácsok még elmulasztják ezt a kötelezettségüket, ezen változtatni szükséges.

/folyt.köv./

14.00/rj

- 26 -

parlament

bkk 2. /a parlament..16. folyt./rj

- különösen időszerű, hogy a területi bizottságok - a tanácsok felkérésére - fordítsanak nagyobb figyelmet a gazdasági, a társadalompolitikai jelentőségű határozatok helyi végrehajtásának, a lakosság ellátásának, a tanácsi intézmények ésszerű, takarékos gazdálkodásának ellenőrzésére. milderre módot ad, hogy az utóbbi időben előnyösen változott a központi és a helyi vizsgálatok aránya, csökkent a területi népi ellenőrzési bizottságok központból előírt vizsgálatainak száma. több megye kérése a helyi vizsgálatok számának további növelése, valamint az is, hogy rendszeresebben kapjanak visszajelzést azokról a központi témavizsgálatokról, amelyekben közreműködtek.

- jövő évi feladatunk, hogy a bizottságok esedékes ujjávasztásánál tovább szélesedjék a népi ellenőrzés társadalmi bázisa. ebben a tanácsokra, mint választó testületekre fontos szerep vár. ugyanilyen lényeges, hogy a növekvő követelményekhez igazodva, a szakmai feltételeket is tovább javítsák. az ellenőrzés demokratizmusának elmélyítése azt is igényli, hogy a népi ellenőrzés tapasztalatai kapjanak még nagyobb nyilvánosságot, mert az a közvélemény formálásának nagy ereje. arra is szükség van, hogy az üzemek dolgozói, a szövetkezetek tagjai, az állampolgárok a helyi fórumokon rendszeresebben kapjanak tájékoztatást a közérdekű vizsgálatokról. a népi ellenőrzés jelentős szerepet tölt be az állampolgári jogok gyakorlati érvényesítésében. a lakosság fokozódó mértékben fordul közérdekű bejelentéseivel, javaslataival és egyéni sérelmeivel a népi ellenőrzéshez. ez a lakosság elismerését, bizalmát jelenti, amely egyben kötelez is minden egyes jelzés megvizsgálására, a szükséges intézkedések megtételére.

- a népi ellenőrzéstől a jövő még többet követel. a fejlett szocialista társadalom építésében további fontos szerep vár a népi ellenőrzésre, még akkor is, ha működése nem helyettesítheti az egyéb formákat, mindenekelőtt a felügyeleti, a gazdasági és pénzügyi ellenőrzést. a tapasztalatok azt mutatják, hogy a törvény és a kormányzati rendelkezések megfelelő lehetőséget adnak a munka további fejlesztéséhez. ezért a jövőben a munka tartalmi és módszertani elemeit kell tovább javítani. különösen az ellenőrzés tervszerűbbé, következetesebbé tétele, a koordináció javítása, az átfogó, az ágazatközi vizsgálatok számának növelése, a tapasztalatok és a jó módszerek széles körű hasznosítása, a felelősség következetes érvényesítése a feladat.

- a népi ellenőrzés intézménye szocialista hatalmunk vívmánya, tevékenysége államunk népi jellegét erősíti. áldozatkész közéleti munkájuk elismerést és megbecsülést érdemel - hangsúlyozta az államtitkár, majd az írásos beszámolót és az szóbeli jelentést elfogadásra javasolta.

/folyt.köv./
14.10/rj

- 27 -

parlament

bkk 2. /a parlament ...17. folyt./um

a szerkesztőségek figyelmébe!

a mai bkk 2. /a parlament őszi./hirünkre az alábbi javítást adjuk:

a 2. bekezdés 1. sora helyesen:

az ülésterem padsoraiban foglaltak helyet: kádár jános,

az mszmp központi bizottságának első titkára, Lázár György....

x x x

tóth Géza /szabolcs-szatmár m. 14. vk./, a szakszervezetek megyei tanácsának titkára a népi ellenőrzés és más hasonló tevékenységgel is foglalkozó helyi társadalmi szervek együttműködésének előnyeit fejtegette. elmondta: a megyében 2200 népi ellenőr segíti a vizsgálatokat, a mélyreható elemzések, következtetések kimunkálását: „hatáskörük, legalább 700 vállalatra, intézményre, szövetkezetre - s különböző egységeikre - terjed ki. ezenkívül mintegy 160-200 bejelentéssel és mintegy 100 panasszal foglalkoznak.

a társadalmi tulajdon védelmének erősítéséhez, a gazdálkodási fegyelem megszilárdításához, az ellátás színvonalának emeléséhez egyaránt cselekvő módon járultak hozzá a megye népi ellenőrei - állapította meg a képviselő. segítettek a gazdálkodó szerveket a fejlődést fékező hibák feltárásában és felszámolásában is. feltérképezték például az ipari üzemek létszám- és bérgazdálkodásának, a munkaidő kihasználásának helyzetét, s az ideiglenes fontosabb beruházások előkészítésének, kivitelezésének alakulását. a szakszervezeti szervekkel együttműködve áttekintették a munkavédelem, az egészségügy és a közművelődés tevékenységének tapasztalatait.

- a jövőben még alaposabban kell előkészíteni a vizsgálatokat - fogalmazta meg általános követelményként a képviselő. - még jobban fel kell készülni egy-egy terület értékelésére. mégpedig úgy, hogy az előzetes ismeretek, tájékozottság birtokában minél alaposabbak, realisabbak lehessenek az elemzések.

/folyt. köv./
15.00/um

- 28 -

15.10
07

16.10
E

parlament

bkk 2. /a parlament....18. folyt./um

javasolta továbbá, hogy olyan vizsgálatokat is szervezzenek, amelyek több ágazatot együtt mérnek fel. azért, hogy minél szélesebb, általánosabb érvényű következtetéseket vonhassanak le. igen fontos, hogy a vizsgálódásokban megfelelő súlyt kapjanak a társadalompolitikai kérdések. felhívta a figyelmet arra is, hogy a felfedett visszaélések elkövetőit következetesen vonják felelősségre. szükség van erre, annál is inkább, mert közvéleményünk egyaránt érzékenyen odafigyel a fejlődés eredményeire és arra is, hogy felelősségre vonják-e a mulasztókat.

rendkívül fontos az is - fűzte hozzá -, hogy a népi ellenőrzési vizsgálatok ne csak a hiányosságokat fedjék fel, hanem legalább ilyen határozottan mutassanak rá az előre lépés lehetőségeire, az eredményekre, valamint a másutt is hasznosítható jó módszerekre, tapasztalatokra.

papp Gy. Lászlóné /csongrád m. 14.vk./ a hódmezővásárhelyi állattenyésztési főiskola tan gazdagságának sertésgondozója hangsúlyozta:

- fontos feladat a köztulajdonosi szemlélet erősítése, amely mindnyájunkat hozzásegít ahhoz, hogy jobban védjük, óvjuk népünk javait, úgy, ahogy ez a társadalom minden tagjának kötelessége. a népi ellenőrök miközben véleményeznek, minősítenek, javasolnak, segítenek konkrét módon is beleszólhatnak és bele is szólnak a társadalom, a népgazdaság életébe. a társadalom érdekében végzett kollektív munka az egyén örömeit is jelenti. a népi ellenőri tevékenység tágítja az emberek látókörét, segít nekik abban, hogy az egyes helyzeteket, jelenségeket és az ezekből adódó feszültségeket nagyobb összefüggésben is lássák. ezért is célszerű lenne, ha a népi ellenőröket már a tervezési és a fontossági sorrend kialakításánál bevonnák a döntés előkészítésébe.

a csongrád megyei tapasztalatokról beszámolva egyebek között elmondta: náluk is bevált gyakorlat, hogy minden közérdeklődésre számot tartó ellenőrzés legfontosabb tanulságairól előadásokat tartanak. felkérlik a vizsgálatok résztvevőit, hogy a tapasztalatok alapján saját munkaterületükön is végezzenek önrevíziót és alkalmazzák a hasznosítható módszereket.

/folyt. köv./

- 29 -

15.05/um

15.11
M

16.10
E

bkk 2. /a parlament19. folyt./um

rendkívül fontos, hogy az ellenőrzés mindig segítő szándéku legyen, azaz ne csak a hibákat, hanem az eredményeket és a továbbhaladás lehetőségeit is feltárja.

a tapasztalatok szerint az üzemi közvéleményben olykor méltán támad hiányérzet egy-egy vizsgálat után, mert az ellenőrzés során feltárt hiányosságokat kampányszerűen vagy egyáltalán nem szüntetik meg, késik az intézkedés. ha a népi ellenőrzésnek esetenként határozottabb fellépésre is lehetősége lenne, meggyorsíthatnák a hiányosságok felszámolását, végső soron megakadályozhatnák nagyobb gazdasági károk keletkezését. persze, a meglévő jogokkal is lehet célokat elérni. hódmezővásárhelyen a kórház rekonstrukciójánál például figyelembe vették a népi ellenőrök javaslatát, s így szervezték meg az intenzív betegellátó részleget, javítottak a betegek elhelyezésének körülményein. csongrád megyében az időskorúakkal foglalkozó vizsgálat nyomán is számtalan intézkedés született az öreg emberek érdekében. jelentősen nőtt például a gondozók száma, s nagyszámu társadalmi aktivista is segíti ma már az időskorúak egészségügyi és szociális ellátását.

/folyt.köv./

16.20/um

BP

bkk 2. /a parlament ...20. folyt./um

angyal jános /bács-kiskun m. 7. vk./ gimnáziumigazgató
----- elmondta: az elmúlt több mint két évtizedben egész társadalmunk megismerte a népi ellenőrzés munkáját, állampolgáraink széles köre vesz részt abban eredménnyel, s ennek nyomán az egész szervezetnek nagy tekintélye van társadalmunk előtt. ezt bizonyítja, hogy igénylik munkájukat, tényfeltáró megállapításukat és az állampolgárok is élnek bejelentési jogokkal. mindennek nem mond ellent, hogy téves nézetek, igények is akadnak. vannak például, akik úgy gondolják, hogy amit a hivatalos szervek sora vagy a jogi apparátus nem tudott elintézni, azt majd megteszi a kneb. az is gond még, hogy akadnak vezetők, akik lebecsülik a népi ellenőrök megállapításait, nem, vagy csak tessék-lássék módon hajtják végre javaslatukat.

a továbbiakban a képviselő a népi ellenőrzésben résztvevők szerepének fontosságával foglalkozott. nagy számban vesznek részt a knek munkájában a fizikai dolgozók, feltétlenül szükséges azonban még nagyobb arányu bevonásuk. fontos ez egyebek között azért is, mert a társadalom legszélesebb rétegének tapasztalatait, erkölcsi, világnézeti megítélését hozzák magukkal, s megfordítva: a népi ellenőrzésben szerzett tapasztalataikat munkahelyükön, az üzemekben, a fizikai dolgozók körében is gyümölcsoztethetik.

hangsúlyozta a képviselő: a tervszerűség igen lényeges a különböző szintű népi ellenőrzési bizottságok munkájában. nagyon fontos, hogy tevékenységük összhangban legyen az időszerű feladatokkal, igazodjék az ország, a megye legfontosabb céljaihoz, így segíthetnek igazán elemzéseikkel, ellenőrzéseikkel. nem kevésbé fontos követelmény azonban a rugalmasság sem, az, hogy figyelmük kiterjedjen az időközben felmerülő problémákra is, az olyanokra, mint például az energiagazdálkodás vagy a környezetvédelem. a bács-kiskun megyei népi ellenőrzési bizottság például ennek szellemében tüzte napi-rendre, tárgyalta meg a juhtenyésztés helyzetét a megyében. fontos az is, hogy a vizsgálatok tapasztalatai alapján mindennütt rámutassanak a munka javításának feltételeire, lehetőségeire, s a tapasztalatokat, a javaslatokat mind szélesebb körben ismertessék meg.

/folyt.köv./
15.40/um 16.20

BP

bkk 2. /a parlament ...21. folyt./um

kasó józsef /baranya m. 12. vk./, a szigetvári állami gazdaság igazgatója a népi ellenőrzés elsődleges feladataként fogalmazta meg a népgazdaság érdekeinek szolgálatát, a becsületesen dolgozók érdekeinek védelmét. tervszerűség, következetesség jellemzi az egész népgazdaságot átfogó szervezet munkáját, vizsgálati témáinak kiválasztását. ugyanakkor a tématervekben az eddiginél jobban figyelembe kellene venni a népi ellenőrök alsóbb szintű bizottságainak javaslatait, mert az ilyen kezdeményezésű vizsgálatok hathatósabban segíthetnék a helyi gazdasági, társadalmi és állami vezetők munkáját.

a társadalom megbecsüli a népi ellenőrök munkáját. tevékenységüket sokféle elismeréssel is értékeli baranyában gazdasági, társadalmi vezetők. például a szigetvári városi tanács „szigetvárért”, emlékplakettet adományozott a kiemelkedő munkát végző népi ellenőröknek. komló város tanácsa díszpolgárává választotta a neb elnökét. köszönettel fogadták a pécsi kesztyűgyár vezetői is a népi ellenőrök tapasztalatait, hasznos utmutatásait az ujitások terén feltárt lehetőségekről. pécs város tanácsa ugy szintén eredményesnek ítélte meg a népi ellenőrzési bizottságnak a közműhálózat-építés koordinációjával kapcsolatos vizsgálatát. levélben mondtak köszönetet a baranya megyei népi ellenőrzésnek a termelési rendszerek vizsgálatával összegyűjtött tapasztalatokért, észrevételekért, illetőleg javaslatokért.

a jó eredmények ellenére is szükségesnek látszik - mondta a képviselő - az ellenőrzési munka színvonalának emelése, ennek érdekében az ellenőrök továbbképzése. ezt megfelelő tanintézetek, főiskolák mellett lehetne szervezeten és tervszerűen megoldani. ugyancsak eredményesebbé tehető a neb-ek munkája az utóvizsgálatok kiterjesztésével, eredményeinek szélesebb körű ismertetésével. a különféle testületi üléseken kívül az üzemekben is a dolgozók kollektívái elé kell tárni a népi ellenőrök tapasztalatait, javaslatait.

jól kamatoztathatók a népi ellenőrök által feltárt tények, adatok, észrevételek, javaslataik a képviselői munkában is. például az országgyűlés mezőgazdasági bizottsága az idén felhasználja a termelési rendszerekről végzett népi ellenőrzési vizsgálat anyagát. tovább lehetne fokozni a népi ellenőrzés és az országgyűlés állandó bizottságainak együttműködését, hiszen a népi ellenőrök országos vizsgálatai sok fontos adatot, információt adnak a legkülönbözőbb területekről, esetenként a törvények érvényesüléséről.

/folyt.köv./

- 32 -

15.50/um

3P

bkk. 2. /a parlament... 22. folyt./nj

mivel a népi ellenőrzésről szóló beszámoló vitájában más hozzászóló nem jelentkezett, szakali józsef államtitkár, a kneb elnöke emelkedett szólásra:

- nagy megnyugvást jelent számunkra, hogy a vitában elhangzott felszólalások egybeesnek azzal az alapvető értékeléssel, amelyet munkánkról készítettünk. az észrevételeket, a kritikai megjegyzéseket, a javaslatokat számon tartjuk, és mindennapi munkánkban hasznosítani fogjuk. a javaslatok között természetesen voltak olyanok is, amelyeknek vizsgálata hosszabb időt vesz igénybe, ezekre később majd visszatérünk. érdekes volt a felszólalásokat hallgatni abból a szempontból is, hogy akadt a képviselő elvtársak között, aki alapító tagságára hivatkozott, s olyan is, aki említette: most ismerkedik a népi ellenőrzés munkájával. ez mintegy jelzi tevékenységünk széles társadalmi bázisát.

- az itt elhangzott javaslatok kapcsán ki emelném, hogy teljességgel indokolt a következetesség, a határozottabb fellépés igénye. mindjárt szeretném hozzátenni: a jövőben még jobban kívánunk élni azokkal a jogositványokkal, lehetőségekkel, amelyekkel már ma is rendelkezik a népi ellenőrzés. indokoltan tették szavát is, hogy legyen kevesebb központi vizsgálat, több lehetőséget biztosítva ezzel a helyi témák elemzésére. mindenesetre azért szeretném hozzátenni: nem feltétlenül szükséges, hogy a helyi vizsgálatok száma annyival növekedjék, amennyivel csökken a központi. alapvetően ugyanis arra törekszünk, hogy kevesebb ellenőrzésünket jobban, alaposabban végezzük, s időnk, lehetőségünk, energiánk mintegy 50 százalékát a korábbi nagyjelentőségű kérdések vizsgálatának utóellenőrzésére fordítsuk. arra, hogy addig ne lépünk túl egy-egy vizsgálati tapasztalat hasznosításán, amíg az érintett területen érdemi változás nincs. kérjük a képviselőket, hogy ilyen értelemben támogassák, segítsék a területi ellenőrzési bizottságok munkáját is.

- a koordinációval kapcsolatos észrevételek egybeesnek a mi kritikus, önkritikus értékelésünkkel. arra törekszünk, hogy a következő évi ellenőrzési program elkészítésénél már valamelyest előbbre lépünk. a központi ellenőrzések jobb összehangolása egyben azt is jelenti, hogy a helyi népi ellenőrzési bizottságok jobban tervezhetik, egyeztetve szervezhetik munkájukat. a magas színvonalu koordináció kialakításának még csak a kezdetén tartunk - jelenleg a tapasztalatszerzés időszakát éljük. sok lehetőségünk van arra, hogy a jelenlegi körülményeken változtassunk. ami pedig a népi ellenőrzés hatáskörét illeti: mi abban látjuk alapvető feladatunkat, hogy körültekintőbben, a feltételek jobb kihasználásával lépünk előre, s javítsuk munkánkat.

/folyt.köv./

16.10 nj 16.10

-33 -

3P

bkk. 2. /a parlament... 23. folyt./rj

- az országgyűlés két évvel ezelőtt alkotta meg a bejelentésekről és a panaszokról szóló törvényt. ennek végrehajtását ellenőriztük, s megállapítottuk: az elmúlt két esztendőben lényegesen csökkent a névtelen bejelentések száma. nem éri el az egy százalékot. a népi ellenőrzésnél ez az arány magasabb, ami nyilván sajátos helyzetükből is adódik. természetesen a névtelen bejelentésekre a vezetőknek oda kell figyelniük, s a megfelelő tapasztalatokat, tanulságokat - esetleg a saját munkájuk - ra nézve is - le kell vonni. de még egyszer szeretném hangsúlyozni, hogy az alapvető tendencia pozitív, csökken a névtelen bejelentések száma, s a törvény szellemében kell a jövőben is eljárunk. azt a politikai és társadalmi légkört kell tovább javítani, amelynek révén mind több állampolgár, „jelentkezik”, nyíltan, a maga nevében szóvátéva a tapasztalt visszasságokat.

- sok észrevétel, megjegyzés hangzott el az ellenőrzések nyomán tett javaslatok végrehajtásával kapcsolatban. teljes joggal kéri a nagyobb következetességet, föltétlenül javítani kell a meglévő szemléleten, hozzáálláson, hogy ezzel is jobb feltételeket teremtsünk a népi ellenőrzés javaslatainak megvalósításához. a népi ellenőrzés tevékenységében ez az egyik legfontosabb tennivaló - mondotta befejezésül szakali józsef.

ezután határozathozatal következett. az országgyűlés a kneb elnökének a népi ellenőrzés munkájáról szóló beszámolóját és a hozzászólásokra adott válaszát jóváhagyólag tudomásul vette.

/folyt.köv./

16.15 rj 16. 10

3P

bkk 2. /a parlament24. folyt./um

ezután interpellációk következtek. dömötörffy sándor

/zala m. 5.vk/, a hahóti rákóczi tsz főállattenyésztője még az országgyűlés nyári ülészakán nyújtott be interpellációt - a közművelődési célu vállalati és szövetkezeti pénzeszközök elosztása tárgyában - a pénzügyminiszterhez. faluvégi lajos az ügyrendben biztosított jogával élve - a kulturális miniszterrel, az országos közművelődési tanács titkárságának vezetőjével és a szot titkárával egyetértésben - írásban válaszolt. dömötörffy sándornak, s válaszát a többi képviselő is megkapta.

az 1976 óta évről-évre képződő vállalati jóléti alap rendeltetése, hogy elsősorban a vállalati igényekkel összhangban álló szociális gondolkodást és művelődési lehetőséget anyagilag megalapozza - hangsúlyozta a miniszteri válasz. jogszabályban - ez esetben pénzügyminiszteri rendeletben - csak értelemszerűen, nagy vonalakban lehet megjelölni a felhasználás arányait és irányait. a vállalati igények, a valós szükségletek is eltérőek a különböző gazdasági egységekben, attól függően, hogy például fenntartanak-e jóléti, kulturális vagy éppen sportintézményt. ezért nem lenne helyes, s nem is lehetséges a felhasználásra vonatkozó tétel, kötelező központi előírások rögzítése.

a képviselőnek a bejáró dolgozók közművelődési lehetőségeire vonatkozó javaslatát a közeljövőben kidolgozandó, a vi. ötéves tervidőszakra szóló pénzügyi, gazdasági irányelvek keretében megvizsgálják. választ keresnek arra, hogy - természetesen a gazdasági-pénzügyi lehetőségeken belül - miképp volna mód a kisebb települések kulturális intézményeinek az eddigieknél célravezetőbb támogatására. különösen nagy figyelmet fordítanak a vállalatoknak a bejáró dolgozók művelődési feltételeivel kapcsolatos kötelezettségeire, a lakóhelyi művelődési intézményeknek a bejáró dolgozókkal szembeni speciális teendőire, a lakóhely és a munkahely közművelődési együttműködésére. megvizsgálják azt is, hogy miként lehetne a lakó- és a munkahely között olyan kapcsolatot kialakítani, amely tartalmilag megalapozza a vállalati anyagi eszközök átadását.

/folyt.köv./

16.20/um 16. 10

3P

parlament

bkk 2. /a parlament...25. folyt./um

az 1980. január elsejei vállalati szabályozó rendszer-módosítás várhatóan kedvező hatással lesz a vállalatok köz-művelődési tevékenységére is. a képviselő javaslata alap-ján a pénzügyminiszter indokoltnak tartja, hogy az érde-keltek együttesen tekintsék át a vállalati jóléti és kultu-rális alapok helyzetét, problémáit, az országos közművelő-dési tanács 1976-os irányelvét.

dömötörffy sándor azt is javasolta, hogy a bejáró dol-gozók után a kulturális célu vállalati eszközöket kötelező-en utalják át a lakóhely szerinti megyei tanácsnak, s erre kössenek szerződést. a pénzügyminiszter válaszában hangsu-lyozta, hogy egy vállalatnak több tanáccsal, egy tanácsnak pedig 50-100 vállalattal kellene szerződnie. az elérhető eredmény nincs arányban a hatalmas adminisztrációs munkával. a kistelepülések kulturális ellátásának javítására a jelen-legi konstrukciók és pénzügyi lehetőségek is módot adnak - hangsúlyozta a továbbiakban a válasz. a közművelődési alap céltámogatási keretéből például segítséget nyújtanak olyan könyvtári ellátó hálózat létrehozásához, amely segíti a kisebb lélekszámú települések korszerű intézményes könyv-ellátását, és színvonalas műsorok megrendezését.

az írásban adott válasszal az interpelláló képviselő egyetértett, azt az országgyűlés is tudomásul vette.

bálint istvánné /békés m. 12. vk./, a fővárosi ruha-
----- ipari vállalat szeghalmi telepének vezetője a hagyományos családiház-építéshez a jobb falazó-anyag és tetőszerkezet ellátás, valamint ezzel össze-függésben a békés-csongrád megyei téglá- és cserépipari vállalat rekonstrukciójának gyorsítása tárgyában interpel-lált az építésügyi és városfejlesztési miniszterhez. - nem-zeti vagyonunk növelése és megóvása is sürgetően követeli a hagyományos falazóanyag és épületfa biztosítását - mon-dotta - indokolt lenne meglévő téglagyáraink mielőbbi rekonstrukciója, hogy a növekvő építési gondokat enyhít-hessük.

/folyt.köv./

- 36 -

16.25/um

JP

parlament

bkk 2. /a parlament26. folyt./um

ábrahám kálmán miniszteri válaszában egyetértett azzal, hogy a magánlakás-építés - s az otthonok karbantartása is - nagy figyelmet és további intéz-kedéseket kíván. az új, tavaly októberben elfogadott 15 éves lakásépítési terv az 1 millió 200 ezer lakásból 60-65 szá-zalékos magánérs építést tételez fel. előtérben van termé-szetesen a népvagyon megvédése, a fenntartás korszerűsítése. fontos adat: a lakás vagyonból 2 millió 700 ezer magántulaj-donban van.

- békés megyében, de másutt is gond az anyagellátás - ál-lapította meg a miniszter. - általánosan jellemző, hogy a ke-resletben vannak csucsidőszakok, s időnként pedig nem lehet eladni a készletet. kétségtelen, békés megyében a téglater-melés korszerűtlen. magyarországon most 2 milliárd téglát ter-melünk évente; ez összhangban lenne terveinkkel a továbbiak-ban is. 130 téglagyárunk több üzemét eddig hatmilliárd forint-ért korszerűsítettük. viszont 85 gyárunk végképp elavult, s ezeket meg kell szüntetni. pótlásuk a most készülő tervekben szerepel majd. természetesen figyelemmel arra, hogy a magán-érs lakásépítkezésekhez is elegendő anyag jusson.

- a békés megyeieknek bizonyára megnyugtatóul szolgál, hogy jelenleg békéscsabán két téglagyárat korszerűsítenek 500 millió forintos ráfordítással. az egyik már az idén ter-melni kezd, a másik 1981 első negyedében. a jelenlegi 200 milliós téglatermelés 60 millió téglával növekszik majd, s várhatóan javul a gerendaellátás is. ami az építőfaanyag-
kat illeti, e téren kedvezőtlenebb a helyzet. sajnos, az import-beszerezések nem a terveknek megfelelően ala-kulnak, ezért a szükséges intézkedéseket már megtettük.

a miniszteri választ az interpelláló képviselő és az or-szágyűlés tudomásul vette.

ezzel az országgyűlés őszi ülészsaka - amelynek második napján az elnöki tisztet apró antal, péter jános és raffai sarolta felváltva töltötte be - befejezte munkáját.

x x x

/folyt.köv./

- 37 -

16.30/u

JP

parlament

bkk 2. /a parlament27.folyt./rj

az őszi ülésszak csütörtöki - záró napjának - eseményei dióhéjban:

folytatódott az egészségügyi miniszter beszámolója fölötti vita. hozzászólók:

dr. lakatos páll /komárom m. 5. vk./, a tatabányai tbc szanatórium igazgató-főorvosa,

kosztolánczi jánosné /somogy m. 2. vk./, a kaposvári ruhagyár varrónője,

solyomi gyuláné /bp. 66 vk./, a soós istván élelmiszeripari szakközépiskola tanára.

dr. schultheisz emil egészségügyi miniszter válaszolt, majd határozathozatal következett: az országgyűlés az egészségügyi törvény végrehajtásáról szóló beszámolót és a miniszter felszólalásokra adott válaszát egyhangulag tudomásul vette.

ezután szakali józsef államtitkár, a központi népi ellenőrzési bizottság elnöke tartotta meg beszámolóját a népi ellenőrzés munkájáról. hozzászólók:

varga gyula /zala m. 1. vk./, az mszmp megyei bizottságának első titkára,

rujcs lászlóné /vas m. 1. vk./, a sabaria cipőgyár személyzeti osztályának vezetője,

fábián Márton /szolnok m. 8.vk./, a karcagi május 1. tsz elnöke,

sas kálmán /heves m. 4.vk./, a cement és mészművek bélapátfalvi gyárának igazgatója,

papp lajos államtitkár, az mt tanácsi hivatalának elnöke,

tóth géza /szabolcs-szatmár m. 14 vk./, a szakszervezetek megyei tanácsának titkára,

/folyt.köv./

16.15 rj 12.15

-38 -

BP

parlament

bkk 2. /a parlament... 28. folyt./rj

papp gy. lászlóné /csongrád m. 14. vk./, a hódmezővásárhelyi állattenyésztési főiskola tanügyosztályának sertésgondozója,

angyal jános /bács-kiskun m. 7. vk./ gimnáziumi igazgató

kasó józsef /baranya m. 12. vk./, a szigetvári állami gazdasági igazgatója

szakali józsef válaszolt, ezután a képviselők a kneb elnökének beszámolóját és a felszólalásokra adott válaszát egyhangulag tudomásul vették.

interpellációk:

faluvégi lajos pénzügyminiszter írásban válaszolt - a választ a képviselőknek eljuttatták - dörmötröffy sándor /zala m. 5. vk./, a nahóti rákóczi tsz főállattenyésztőjének a közművelődési célú, vállalati és szövetkezeti pénzeszközök elosztása tárgyában az országgyűlés 1979. június 15-i ülésén benyújtott interpellációjára. a választ az interpelláló és a képviselők egyhangulag tudomásul vették.

bálint istvánné /békés m. 12.v vk./, a fővárosi ruhaipari vállalat szeghalmi telepe vezetőjének interpellációja az építésügyi és városfejlesztési miniszterhez a hagyományos családiház-építés falazóanyagának és tetőszerkezetének jobb ellátása, valamint ezzel összefüggésben a békés-csongrád megyei téglá- és cserépipari vállalat rekonstrukciója gyorsítása tárgyában.

ábrahám kálmán építésügyi és városfejlesztési miniszter válaszolt. a választ az interpelláló és a képviselők egyhangulag tudomásul vették.

az ülésszak bezárása.

x x x

az ülésszak második - befejező - napjáról tudósítottak: gordon judit, győri márgit, deregán gábor, kárpáti miklós, mélykúti attila és tóth ferenc.

x x x

/folyt.köv./

-39-

BP

parlament

bkk. 2. /a parlament.. 29.folyt./rj

a szerkesztőségek figyelmébe!

javitások a mai bkk. 2. /a parlament.../ számú hirre.

az 1. folyt. 1. bek. 2. sorában a név helyesen:
Építésügyi és városfejlesztési miniszter.

az 1. folyt. 2. bek. 9-10. sorában a szöveg helyesen:
...annak segítségével, s az elvégzett...

a 6. folyt. 2. bek. 5. sorában a szöveg helyesen:
...mind az elismerő szavakat, mind a bírálatokat köszönöm.

a 10. folyt. 2. bekezdésének első sorában a szöveg helyesen:
... a nevelés munkájának...

a 12. folyt. 1. bek. 1. sorában a név helyesen:
sas kálmán.

a 12. folyt. 3. bek. 3-4. sorában a szöveg helyesen:
...beszámoltatnak, jelentést kérnek...

a 13. folyt. 3. bek. 8. sorában a szöveg helyesen:
...hosszabb időn át sem vettek észre, nem fedtek fel...

a 15. folyt. 1. bek. utolsó szava helyesen:
...kötelezettségének.

a 24. folyt. 2. bek. 3. sorában a szöveg:
...álló szociális gondoskodást és művelődési...

/mti/

16.45 rj

3P

17.15
BP

-.-

-40-

- v é g e -

bb.38. a család- és nővédelmi tanácsadók tapasztalatai - ankét a hazafias népfront budapesti bizottságán

t -táv/gg/p e

1979. szeptember 27.

a család- és nővédelmi tanácsadóról tartottak ankétot csütörtökön, a hazafias népfront budapesti bizottságának székházában. az ankétot orvosok, népfront- és vöröskeresztes aktivisták, illetve a tanácsadáson már részt vett fiatalok beszélgettek a gondokról, feladatokról. ismeretes, hogy a tanácsadók hat éve, az egészségügyi miniszter rendelete óta működnek. létrehozásukat indokolta a születések számának csökkenése, a koraszülöttek számának növekedése. a tanácsadó orvosok körültekintően és részletesen felvilágosítják a házasulandókat a családtervezési kérdésekről, a fiatalok közül mégis sokan feleslegesnek és formálisnak tartják a kötelező tanácsadást. a dolgot nehezíti, hogy -legalábbis budapesten - a feltételek és a körülmények sem kielégítőek: több helyütt helyiség gondokkal küzdenek. előfordul, hogy maguk az orvosok is szükséges rossznak tekintik a 35 éven aluli házasulandóknak szóló kötelező tanácsadást.

a főváros illetékesei: az egészségügyi minisztérium, a fővárosi tanács egészségügyi főosztálya, anyavédelmi központja, az egészségügyi felvilágosító központ, a kisz, a vöröskereszt és a nőtanács képviselői szükségesnek tartják, hogy társadalmi bázis is segítse az egészségügyi felvilágosítást. a hozzászólók szerint a tanácsadó célja legyen egy folyamatos, amit már a középiskolák osztályfőnöki óráin kell meg-
alapozni./mti/

-.-

bb.39. időjárásjelentés

gg/p e

1979. szeptember 27.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 27-én, csütörtökön 19 órakor:

hideg éjszaka, enyhe nappal

várható időjárás péntek estig: a reggeli köd feloszlása után pénteken derült, napos, száraz idő várható. a mérsékelt délnyugati szél a dunántúlon kissé megélénkül. a hőmérséklet pénteken koradélután 18-23 fok között lesz.
/mti/

18.35/p

-21-

19.30
BP

bb.40. köszönetnyilvánítás

e g g/p e

1979. szeptember 27.

köszönetet mondok ezúton is azoknak a közösségeknek és személyeknek, akik jókívánságaikat fejezték ki születésnapom és kitüntetésem alkalmából.

Losonczy páll

/mti/

-. -

bb.41. a belföldi főszerkesztőség híreinek jegyzéke
14 órától zárásig

p e

1979. szeptember 27.

19. a veszprém megyei tanács ülése
20. évadnyitó
21. kitüntetés
22. hat évi börtön 13.12. jav. /
23. építők szakszervezete
24. pályaválasztási tanácsadó
25. lengyel mezőgazdasági miniszter
26. az mszmp pártmunkásküldöttsége
27. gyógyszerküldemény
28. kiállítás
29. állandó kiállítás
30. kiállítás ózdon
31. timár-józsef kiállítása
32. dr. frank lászló temetése
33. fogadás
34. szolidaritási gyűlés
35. gépi bemutató 14.12. jav. /
36. nemzetközi tanácskozás
37. tárlat 15.12. jav. /
38. család- és nővédelem
39. időjárásjelentés
40. köszönetnyilvánítás
41. hírjegyzék

/mti/

-. -

21.10/p

-22-

v é g e

készült az mti belföldi főszerkesztőségében
főszerkesztő: pásztor jános
szerkesztette: izsák erika
henczi erzsébet

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

Belföldi hírek

1979. szeptember 28. p é n t e k

bb.1. gáspár sándor beszéde

p e

1979. szeptember 28.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk gáspár sándornak, az mszmp pb tagjának, az elnöki tanács helyettes elnökének beszédét, amely pénteken délben, a fegyveres erők napja alkalmából hangzik el a parlamenti ünnepségen, kérésre később adunk. embargós, csak jelzésre használható fel!

x x x

kedves elvtársak!

a mai napon a fegyveres erők napját ünnepeljük. ebből az alkalomból a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága, az elnöki tanács, a kormány és valamennyi magyar dolgozó nevében tisztelettel és megbecsüléssel köszöntjük fegyveres erőinket és testületeinket: a magyar néphadséget, a határőrséget, a rendőrséget és a munkásőrséget minden tagját, akik fegyverrel a kézben, esküjükhöz hiven, tisztességgel és becsülettel teljesítik kötelességüket, amit népünk bízott rájuk.

most, amikor a fegyveres testületeket és tagjaikat köszöntjük, akkor egyben emlékezünk a multra is, rákóczi kurucaira, kossuth honvédeire, a tanácsköztársaság vöröskatonáira, akik példát adtak, mert hittel, odaadással, semmilyen áldozattól vissza nem riadva védték a hazát, harcoltak a függetlenségért, a társadalmi haladásért.
/folyt köv./

-1-

BP